

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ЗАДАНИЕ ЗА ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА (ОУПО) ДВЕ МОГИЛИ

Съдържание

Списък на съкращенията:.....	
Въведение	
I. Същност и цели на общия устройствен план и връзка с други планове и програми.....	
I.1. Същност и цели на ОУПО.....	
I.2 Връзка с други планове и програми.....	
II. Аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на програмата.....	
II.1 Текущо състояние на околната среда.....	
II.1.1 Атмосферен въздух и климат.....	
II.1.1.1 Климатична характеристика	
II.1.1.2 Атмосферен въздух.....	
II.1.2 Води.....	
II.1.2.1 Повърхностни води.....	
II.1.2.1.1 Състояние на повърхностните води.....	
II.1.2.1.2 ВиК мрежи и тяхното състояние.....	
II.1.2.1.3 Напоителни системи.....	
II.1.2.2 Подземни води.....	
II.1.2.2.1 Състояние на подземните води.....	
II.1.2.2.1.1 Извори.....	
II.1.2.2.1.2 Сондажни и шахтови кладенци.....	
II.1.2.2.1.3 Термоминерални води.....	
II.1.3 Почви, геоложка основа и земни недра.....	
II.1.3.1 Класификация на почвите.....	
II.1.3.2 Земеползване.....	
II.1.3.3 Състояние на почвите.....	
II.1.3.3.1 Замърсени почви.....	
II.1.3.3.2 Нарушени и рекултивирани терени.....	
II.1.3.3.3 Геоложка основа и земни недра.....	
II.1.4 Ландшафт.....	
II.1.5 Биологично разнообразие – растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии.....	
II.1.5.1 Растителност.....	

II.1.5.2 Животински свят.....	
II.1.5.3 Защитени зони.....	
II.1.5.4 Защитени територии.....	
II.1.6 Културно-историческо наследство.....	
II.1.7 Отпадъци.....	
II.1.7.1 Битови и строителни отпадъци.....	
II.1.7.2 Отпадъци от батерии и акумулатори	
II.1.7.3 Отпадъци от електрическо и електронно оборудване.....	
II.1.7.4 Излезли от употреба гуми.....	
II.1.7.5 Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.....	
II.1.7.6 Отпадъци от моторни превозни средства.....	
II.1.7.7 Опаковки и отпадъци от опаковки.....	
II.1.7.8 Отпадъци от болнични заведения.....	
II.1.7.9 Опасни и неопасни отпадъци.....	
II.1.8 Вредни физични фактори.....	
II.1.9 Население и човешко здраве.....	
II.1.10 Рискове от природни бедствия и аварии, в т.ч. големи аварии.....	
II.2 Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагането на плана.....	
III. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати.....	
IV. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение, като защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.....	
V. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на предвижданията на плана.....	
VI. Трансгранични въздействия върху околната среда на други държави.....	
VII. Анализ и оценка на връзките между въздействията по отделните компоненти и фактори на околната среда.....	
VIII. Обобщени изводи за въздействията на предвижданията на плана върху околната среда и човешкото здраве.....	
IX. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана върху околната среда и човешкото здраве.....	
X. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи.....	
XI. Методи за извършване на ЕО и трудности при събиране на информацията.....	
XII. Мерки по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда по време на прилагането на програмата.....	
XIII. Заключение.....	
XIV. Източници на информация.....	

XV. Нормативна база.....

XVI. Други източници на информация.....

Списък на съкращенията: ....

Въведение

Предложението за задание за обхват и съдържание на екологичната оценка на Общ устройствен план на община Две могили е изготвено в изпълнение на изискванията на чл. 19а от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО).

Предложението е изготвено от независими експерти, на които е възложено извършването на екологичната оценка на плана, както и в съответствие с нормативните изисквания за извършване на екологична оценка в Закона за опазване на околната среда и водите и Наредбата за ЕО.

Предвид разпоредбите на чл. 86, ал. 7 от ЗООС, екологичната оценка не е разработена като самостоятелен доклад, а представлява част от ОУПО, тъй като такава оценка се изисква от специален закон, а именно по реда на чл. 125, ал.7 от Закона за устройство на територията.

Съгласно изисквания на цитираните по – горе нормативни документи:

- Екологичната оценка/екологичната част на плана се оформя като документ, който включва съдържателна част по чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда; списък на експертите и ръководителя на екипа, изготвили екологична оценка; декларации на всеки от експертите (по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за ЕО); справка за проведени консултации и изразените при консултациите мнения, предложения, както начина на отразяването им; приложения;
- Като приложение към екологичната оценка/екологичната част на плана се изготвя нетехническо резюме, в обем не по-малък от 10 на сто от обема на екологичната оценка. Резюмеът съдържа необходимите нагледни материали – карти, снимки, схеми.

Заданието се предоставя от Възложителя на ОУПО на идентифицираните в Схемата за провеждане на консултации (изготвена като приложение съгласно изискванията на чл. 19, ал. 3 от Наредбата за ЕО) с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, които могат да бъдат засегнати от реализирането на плана, за техните становища, бележки и изисквания, които да бъдат отразени в екологична оценка на плана.

Община Две могили е разположена в източната част на Дунавската хълмиста равнина и в югоизточната част на област Русе върху територия от 345 [342,3] кв. км. От север, запад и юг граничи с общините Иваново, Борово и Бяла; от югоизток – с общините Попово и Опака (от област Търговище) и от изток – с община Цар Калоян (от област Разград). Заема територията на обширно заравнено льосово плато, характеризиращо се предимно с равнинен релеф, прорязано на места от дълбоки къси дерета и от поречията на Баниски Лом и Черни Лом. Надморската ѝ височина варира от 126 до 380 м. Общинският център гр. Две могили отстои на 32 км. от гр. Русе.

Според последното преброяване от 2011 год. населението на община Две могили възлиза на 9 442 ч. и средната му гъстота е 26,37 души на кв. км. Спрямо преброяването от 2001 г. то е намаляло с 2 674 човека (22,07 %).

Селищната структура на общината включва един град (много малък) и единадесет села, в т.ч. едно средно (с над 1000 ж.), седем малки и три много малки. 44,67 % от населението е съсредоточено в общинския център – 4 218 ч. Към 2001 г. средните села са били три.

Територията на общината е заселена още от палеолита, за което свидетелстват находки на каменни и кремъчни оръдия на труда в предверието на пещерата Орлова чука, датирани от 4000 години преди Христа.

Територията е обитавана и през античността, както показват останки от антични и късно-антични некрополи и крепости край гр. Две могили и селата Баниска, Батишница, Пепелина, Широково, а също и основаното от римляните и разрушено от хуните селище Чил в землището на село Чилнов. Знак за населяването на района на общината са и останките от средновековно селище в местността „Кованлъка” на 4 км югоизточно от града.

Центърът на общината град Две могили, който носи името на географските забележителности край него - двете могили, е възникнал преди османското робство и поминъкът на населението му от тогава е бил земеделие и овцевъдство. В края на 18 и през 19 век в селището се заселват пришелци от балканските селища и спомагат за развитието на занаятите.

Първите две десетилетия след Освобождението с. Острица и Две могили се свързват с името на войводата Филип Тотю, който завършва тук земния си път.

През първата половина на 20 век в развитието на общината доминира аграрната функция, а след Втората световна война в града и няколко от селата се създават промишлени цехове. Повечето от тях през последните две десетилетия са преустановили дейността си.

В административно-териториално отношение общината съществува от Освобождението, но в днешния си състав е формирана окончателно през 1978 г., когато към нея се присъединяват и селата Баниска, Бъзовец, Каран Върбовка, Кацелово, Могилино, Острица, Помен и Чилнов. Междувременно през 1969 г. село Две могили е признато за град.

Социално-икономическият профил на общината е аграрно-промишлен с изградена социална инфраструктура от общинско значение. Аграрният сектор е с растениевъдно-животновъдна насоченост. Индустрията е представена от хранително-вкусовия отрасъл, шивашка промишленост и производство на дунапрен. Наличието на чиста природа, ценни защитени територии и съхранено материално и нематериално културно наследство са предпоставка за развитие на форми на екологичен и културно-познавателен туризъм.

Съгласно Закона за административно-териториалното устройство общината е 4 категория, а по Закона за регионалното развитие – район за целенасочена подкрепа III-та категория. Селски район е по смисъла на Програмата за развитие на селските райони.

Релефът на територията на общината е с характерните за Лудогорско-Добруджанската хълмисто-платовидна подобласт на Дунавската равнина форми - равнини, ниски хълмове и лъсови платовидни участъци. Надморската височина варира от 126 м източно при с. Баниска до 380 м при с. Помен. За разнообразния релеф допринасят врязаните в каньоновидни долини на реките Баниски Лом и Черни Лом. В долината на последния карстовият ѝ релеф е представен от ниши, цепнатини, скални венци и пещери

I. Същност и цели на общия устройствен план и връзка с други планове и програми.

I.1. Същност и цели на ОУПО

Общият устройствен план е основа за цялостното устройство на територията на община Две могили, с включените населени места и техните землища. С предвижданията на общия устройствен план, се определят:

- общата структура и преобладаващото предназначение на териториите в неговия обхват, видът и предназначението на техническата инфраструктура и опазването на околната среда и обектите на културно-историческото наследство;
- общата структура на територията и преобладаващото предназначение на съставните и структурните части - местоположението и границите на териториите за населени места и селищните образувания; земеделските територии; горските територии; териториите за природозащита; териториите за културно-историческа защита; нарушените територии за възстановяване и териториите със специално, с друго или със смесено предназначение;

С общият устройствен план ще се определи и

- общият режим на устройство на всяка една от устройствените зони със съответните правила и норми;
- разположението на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура на територията на общината и връзките им с териториите на съседните общини и с инфраструктурни мрежи, съоръжения и обекти от национално значение;
- териториите с публична държавна и с публична общинска собственост и режимът на тяхното устройство;
- териториите с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия и необходимите превантивни мерки и начин на устройство и защита;
- териториите за активно прилагане на ландшафтноустройствени мероприятия и естетическо оформяне.

Имайки предвид принципите на устойчивото развитие постигането на основната цел се преопределя от изпълнението на следните цели:

1. Създаване на необходимите устройствени условия за реализиране на стратегическите документи по Закона за регионалното развитие (ЗРР), а именно:
  - Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 – 2022 г.;
  - Регионален план за развитие на Северен централен район за планиране 2014 – 2020 г.;
  - Областна стратегия за развитие на Област Русе 2014 – 2020 г.;
  - Общински план за развитие на община Две могили 2014 – 2020 г.;
  - Извеждане на устройствени проблеми, произтичащи от ОУПО, които да бъдат включени в ежегодните програми за прилагане на Общинската програма за развитие.
2. Съобразяване на предвижданията на ОУПО с документи за стратегическото планиране на пространственото развитие, а именно:
  - Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г.;
  - Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво на Северен централен за планиране;
  - Регионалната схема за пространствено развитие на Област Русе;
  - Концепцията за пространствено развитие на община Две могили;
  - Създаване условия за социално-икономическото развитие, чрез стимулиране на публично-частното партньорство;
  - Осигуряване на условия за опазване околната среда и обектите на културно-историческото наследство.
  - Развиване на основните функционални системи - “Обитаване”, “Труд”, “Обслужване”, “Отдых”;
  - Създаване на ОУПО като инструмент за ползване на финансовите ресурсите на оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз, включително JESSICA (Съвместно европейско подпомагане за устойчиво развитие на градските ареали).

Система от документи за стратегическо планиране на пространственото развитие

Национална концепция за пространствено развитие

Национална стратегия за регионално развитие

Регионална схема за пространствено развитие на район

План за развитие на район

Регионална схема за пространствено развитие на област

Областна стратегия развитие

Концепция за пространствено развитие на община

Общ устройствен план

Общински план за развитие

I.2 Връзка с други планове и програми.

Основните цели, които следва да се постигнат са приоритетите и на Европейския съюз, дефинирани в Стратегия „Европа 2020”

Общият устройствен план на община Две могили е стратегически инструмент, чрез който целите и приоритетите, зададени на Европейско и национално ниво за програмния период ще бъдат пренесени в обхвата на общината. При разработването му ще бъдат взети предвид и връзките му с други планове, програми и проекти, определящи развитието на района за планиране с отчитане на териториалните единици на общината. Цели се прилагането на интегриран подход на планиране, което ще позволи да се обвържат прилаганите мерки с целите и приоритетите на плана.

Планове, програми и стратегии, имащи отношение към ОУП на община Две могили:

A). Национални планове, програми и стратегии. Оперативни програми.

✓ Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г.

Програмата на правителството за стабилно развитие на България обхваща 21 области, в т.ч и Област Русе с конкретни цели и мерки, които ще допринесат за тяхното развитие: външна политика на България, правосъдие, икономика и растеж, публични финанси, еврофондове, законодателни промени в сферата на обществените поръчки, електронно управление и държавна администрация, образование и наука, социална политика, здравеопазване, енергетика, транспорт и инфраструктура, регионална политика, земеделие, селско стопанство и гори, екология и опазване на околната среда, превенция и контрол на рисковете от бедствия и аварии, култура и духовност, подобряване на публичната среда, отбрана, сигурност и обществен ред и младежта и спорта.

✓ Националната програма за развитие „България 2020“

Националната програма за развитие „България 2020“ е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. и е базата за програмирането на стратегически документи във връзка с изпълнението на националните политики. Насочен е предимно към идентифициране на секторите от икономиката с най-значителни слабости, както и на секторите с потенциал за развитие. Документът спомага за оптимизиране на програмирането на развитието на България до 2020г., като осигурява връзката между националните приоритети на Република България с целите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа 2020”.

✓ Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.

Устройството и управлението на националната територия до 2025 г., се регламентира от Националната концепция за пространствено развитие (НКПР). Концепцията съдържа средносрочни и дългосрочни насоки за устройственото планиране и опазването на териториалните ресурси. НКПР осигурява и подходяща основа за териториална насоченост и израз на секторните политики и стратегии.

✓ Национална стратегия за околна среда 2009 - 2018 г. и План за действие

Основните цели на стратегията са намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата, чиста енергия, осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода, по-здравословна околна среда за по-добро качество на живот, насърчаване на устойчивото потребление и производство, ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие.

✓ Националната програма за реформи 2011-2015 г.

Стратегическите цели и приоритети на Националната програма за реформи 2011-2015 г. са достигане на заетост сред населението на възраст от 20 до 64 години до 2020, реализиране на инвестиции от БВП в научноизследователска, развойна дейност и иновации, повишаване на възобновяемите енергийни източници в брутно крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност, предвидените мерки в образователната, намаляване броя на живеещите в бедност.

✓ **Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022г.**

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 –2022 г. е основният документ, който определи стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Стратегията определи цели, приоритети и специфични цели, допринасящи за постигането на целите на стратегия „Европа 2020” при отчитане на насоките на “Териториален дневен ред на ЕС 2020” и на Националната програма за развитие “България 2020”. Тя определя държавната политика за устойчиво, балансирано развитие на шестте района от ниво 2 и дава ориентир за балансираното развитие и на по-малките териториални единици – области и общини. НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

✓ **Национална програма за защита при бедствия 2014 - 2018 г.**

Националната програма за защита при бедствия определя целите, приоритетите и задачите за защитата при бедствия в страната за срок от 5 години. Тя представлява основен документ за политиката в областта на предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии и очертава насоките за създаването на ефективна, ресурсно и технически осигурена национална система за превенция и реагиране при бедствия.

Стратегическа цел на Националната програма и на държавната политика за защита при бедствия е предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от тях, защита на живота и здравето на населението и опазване на културните ценности.

Основен приоритет на Националната програма за защита при бедствия 2014-2018 г. е извършване на анализ и оценка на рисковете от бедствия на територията на Република България и тяхното картографиране.

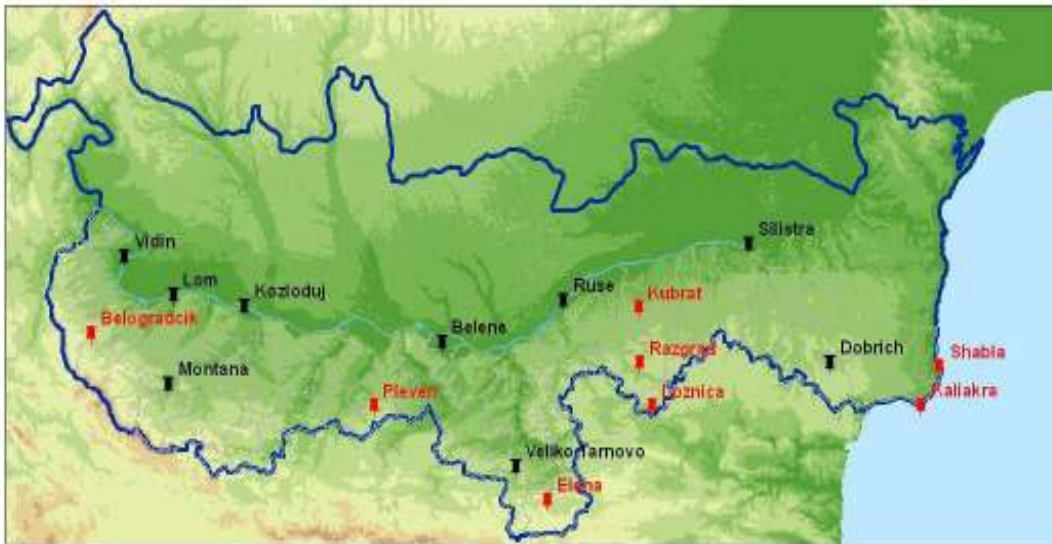
Основни задачи програмата са:

- оценка и картографиране на рисковете от земетресение, ядрена и радиационна авария, геоложки риск;
- приключване на оценката на риска от наводнения и изготвяне на карти на заплахата и карти на риска;
- реализиране на мерки за намаляване на риска от бедствия;
- повишаване устойчивостта на обектите от критичната инфраструктура при бедствия;
- приключване на паспортизацията на сградите;
- подготовка на органите на изпълнителната власт и на силите за реагиране при бедствия;
- доизграждане на сиренната система, като част от Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на населението за опасностите, регистрирани от системите за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления.

Годишният план за 2015 г. за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия 2014-2018 г. е приет с Решение № 409 на Министерския съвет от 04 06 2015 г.

На територията на Северна България Дунавската система за ранно оповестяване на земетресения включва 8 сеизмични станции и 8 алармени системи. Конфигурацията и оборудването им са представени на следващата фигура:

Сеизмични станции на територията на Дунавска система за ранно оповестяване.

Предложени са нормативни карти за строителство на територията на България. Картата за период на повторяемост 475 години, предложена за нормативна, е представена на следващата фигура.

✓ Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014 - 2020 г.

Стратегията има за цел да очертае съгласувана рамка за определяне на стратегическите приоритети за действие за намаляване на риска от бедствия и да подпомогне изпълнението на мерките за осъществяването им на национално, областно, общинско и обектово ниво. Стратегията ще спомогне още за идентифициране и приоритизиране на конкретни области за трансгранично и регионално сътрудничество, както и ще гарантира решаването на проблемите координирано, с перспектива за развитие на капацитета за намаляване на риска от бедствия в дългосрочен план. Стратегията за намаляване на риска от бедствия има обхват на действие от 2014 до 2020 г. и подобно на Националната програма за защита при бедствия, стратегията е пряко свързана с ПУРБ и в частност ПУРН и Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно в него са включени и предложения за изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет

години. Стратегията обединява констатациите, направени в хода на проведените консултации и междинните анализи, включително прегледа на регулаторната рамка, прегледа на публичните разходи и стратегическия финансов план - обект на разработка и обсъждане със заинтересованите страни.

Карта на заливните зони в България

Райони със значителен потенциален риск от наводнения по основните речни басейни

✓ **Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България**

Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България е разработена във връзка с изискванията на чл. 151 от Закона за водите. Стратегията е разработена през 2012 година. Основните етапи на разработването включват:

- Изготвяне на детайлни анализи на ситуацията в сектора - водни ресурси и инфраструктура във водния сектор.
- Разработване на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и организиране на обществено обсъждане.
- План за действие към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, в краткосрочна (2013-2015 г.), средносрочна (2016-2021 г.) и дългосрочна (2022-2037 г.) перспектива.
- Приемане на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България от Народното събрание - Приета с Решение на Народното събрание.

Цели и подцели:

Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване:

1.1. Осигуряване на непрекъснато водоподаване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови язовири и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците.

1.2. Намаление на общите количества използвана вода чрез инвестиции във водностопанската инфраструктура и мерки за подобряване на ефективността при използването на водните ресурси.

Цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води:

2.1. Премахване на заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници и в Черно море чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчни води.

2.2. Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземните води.

2.3. Превръщане на Плановете за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите.

Цел 3: Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс:

3.1. Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземането на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини.

3.2. Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране да осигуряват самофинансиране на водния сектор, при спазване на принципа „замърсителят и ползвателят плащат“.

3.3. Повишаване на капацитета на всички участници в управлението на водния сектор.

Цел 4. Намаление на риска от щети при наводнения

4.1. Идентифициране на рисковите зони.

4.2. Осъществяване на мерките от плановете за защита от наводнения.

✓ **Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.**

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно в него са включени и предложения за

изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет години. Стратегията обединява констатациите, направени в хода на проведените консултации и междинните анализи, включително прегледа на регулаторната рамка, прегледа на публичните разходи и стратегическия финансов план - обект на разработка и обсъждане със заинтересованите страни от месец септември 2012 г. до настоящия момент. Като се има предвид, че много от капиталовите инвестиции във ВиК имат дълъг полезен живот, оценката на необходимите разходи, и стратегическият финансов план са разработени за срок от 25 г. Това е гаранция, че мерките предложени в десетгодишната стратегия са всъщност съвместими с един устойчив ВиК отрасъл в дългосрочен план.

✓ Програма за прилагане на Директива 91/271/ЕС (DSIP)

Програмата за пречистване на отпадъчните води от населените места (2003г.) и Национална програма за изграждане и реконструкция на канализационните системи на населените места обосновават изграждането на пречиствателни съоръжения и канализационна мрежа в населени места над 10 000 екв. жит. и програма за малките населени места до 2000 е.ж. в селските райони с цел опазване на околната среда, развитие на националната икономика и постигане на благополучие на местните хора. Прилагането на програмите е свързано с подобряване на качеството на живот.

Проект на Стратегия за управление и развитие на водоснабдяването и канализацията в Р България за периода 2005-2015, МРРБ – членството на България в ЕС задължава постигането в кратки срокове на напредък в областта на ВиК с цел достигане на нивата и стандартите на тези услуги в ЕС. Водоснабдяването и канализацията е важен фактор за привличане на инвестиции за развитието на туризма, индустрията и други области на икономиката в населените места. В община Гулянци качеството на водоизточниците е добро. Водните ресурси са достатъчни за обезпечаване нуждите на населението в населените места, но ВиК мрежите са амортизирани, с висока аварийност, ниска ефективност и високи загуби – изградени са от етернитови и стоманени тръби. Ниската степен на канализация може да доведе до замърсяване на подземните води и почвите. Нужни са подмяна и разширение на водоснабдителните и канализационни мрежи.

Националната програма за изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места над 10 000 ж. (нямат конкретно отношение към ОУП Две могили), но в решенията, свързани с ВиК системите в населените места от общината са взети предвид постигане на поставените цели в краткосрочен и дългосрочен аспект за достигане на нивата и стандартите на тези услуги в ЕС.

Основната цел на политиката в сферата на водите е опазването на водните ресурси.

Съгласно Директива 91/271/ЕЕС и Рамковата директива за водите (РДВ), мерките са насочени към подобряване качеството на водните ресурси. Това се постига с интегрирани мерки, свързани с управление на водния цикъл в Обособените територии по ВиК, а именно:

- Решаване на проблемите с подаване висококачествена питейна вода за населението, отговарящо на изискванията на екологичното законодателство.

- Рехабилитация, реконструкция, модернизация и разширение на водопроводните системи и съоръженията, свързани с дейността им. Намаляване на загубите във водопроводната мрежа и осигуряване за населението достатъчно количество качествена питейна вода с намалени експлоатационни разходи. (Косвен принос в намаляване на инфилтрацията в канализационната система).

- Рехабилитация, реконструкция и модернизация на съществуващите пречиствателни съоръжения за питейни води, с цел повишаване на капацитета и ефективността им, повишаване степента на пречистване.

- Рехабилитация, реконструкция, модернизация и разширение на канализационните системи и съоръженията, свързани с дейността им. Включване в канализацията на всички отпадъчни води и отвеждането им в ПСОВ за пречистване до определените изисквания. Недопускане на директни включвания на непречистени отпадъчни води във водните тела. (

замърсяват водите, влияят негативно върху развитието на екосистемите и респективно развитие на биооразнообразието в определените райони и предизвикват здравен риск).

✓ **Стратегическа програма за околна среда ISPA**

Програмата следва да бъде взета предвид при изготвяне на ОУПО.

✓ **Национална стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата (свързана с опазване на околната среда) на Република България и оперативен план за изпълнение 2006-2015.**

Националната стратегия за интегрирано развитие на техническата инфраструктура в синтезиран вид проектира намеренията, целите и приоритетите на инвестиционната политика на правителството за периода 2006-2015 година.

Основната цел е да се създаде дългосрочна рамка за интегрирано развитие на инфраструктурата.

✓ **Програма за изграждане на канализационни системи до 2023 г.**

Програмата е изготвена от Министерството на околната среда и водите и представлява Програма за прилагане на европейската Директива за градски отпадъчни води (Директива 91/271/ЕИО и е докладвана пред ЕК на 12 септември 2014 година. Обхванатият период е от началото на 2014 г. до края на 2023 г.

Програмата съдържа:

- За всички агломерации в България с 2000 или повече ЕЖ - причини за несъответствието им с изискванията на директивата; предвидени мерки с цел постигане на съответствие с член 3 (канализационни системи и индивидуални/други подходящи системи); дати или очаквани дати на приключване на подготвителните мерки, на започване и завършване на строителните работи за канализационна система или на друга подходяща система; прогнозни разходи за инвестицията; европейски фонд, по който се планира да се извърши инвестицията; друга полезна информация;

- За всички ГПСОВ на агломерации с повече от 2000 ЕЖ – установени причини за несъответствие с директивата; необходими мерки за постигане на съответствие; проектен капацитет; вид пречистване; очаквана дата за приключване на подготвителните мерки, на започване и завършване на строителните работи, за постигане на съответствие; прогнозни инвестиции; европейски фонд, по който се планира да се извърши инвестицията; друга полезна информация;

- Настоящ и очакван общ проектен капацитет по органично натоварване и инвестиционни разходи на национално равнище.

✓ **Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България**

Националният план за действие за устойчива употреба на пестициди е разработен със съдействието и експертната помощ на всички компетентни държавни институции, както и заинтересованите страни – земеделски асоциации, индустрията и неправителствени организации. Иницирирането, координацията и цялостния процес по разработване на плана, е осъществено от експерти от Българска агенция по безопасност на храните.

В плана за действие са разписани целите, към които държавата ще се стреми през следващите години и мерките за постигането им. Посочени са показателите, по които ще се определя напредъка, свързан с изпълнението на заложените цели и мерки. Чрез обобщаване и анализиране на информацията, относно употребата на продукти за растителна защита и тяхното въздействие върху здравето на хората и околната среда, ще се проследи постигането на устойчива употреба на пестициди в страната през следващите години.

Ще се осигури недопускане замърсяването на почви, подземни води, замърсяване на хранителни продукти и създаване на здравен риск за населението в района и за потребителите на селскостопански продукти.

✓ **Национална стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г.**

Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за периода 2013 - 2020 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на дългосрочно и устойчиво управление на жизнени и продуктивни многофункционални гори и нарастваща конкурентоспособност на горския сектор като основа за по-добър жизнен стандарт, особено в планинските и селските райони. Предпоставка за устойчиво развитие на горските територии са регламентирани със Закона за горите три нива на горско планиране - национално, областно и местно, отразени съответно в Национална стратегия за развитие на горския сектор, Стратегически план за развитие на горския сектор, областни планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми.

✓ **Актуализиран национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в Република България 2012 - 2020г.**

Стратегическата цел на плана е намаляване на риска за човешкото здраве и околната среда от устойчивите органични замърсители. В плана е осъществена оценка на състоянието, включително наличието, пускането на пазара, производството и вноса, управлението, мониторинга, информационните системи и др. Част от залежалите устойчиви органични замърсители - пестициди, които по същество са опасни отпадъци, са предмет на подробни анализи и мерки в плана. Именно залежалите пестициди са пресечната точка на двата плана, които предвиждат идентични мерки за решаване на проблема и по-конкретно износ извън страната за окончателно обезвреждане.

✓ **Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г.**

Националният план за действие за енергията от ВИ (НПДЕВИ) е разработен въз основа на изискванията на Директива 2009/28/ЕО съгласно образеца приет с Решение на Европейската комисия от 30 юни 2009 г. Планът се основава на интегрирания подход по отношение обществения и социален живот, развитието на икономическите сектори, при опазване и съхраняване на околна среда и живота и здравето на хората. Целта е да се осигури устойчив преход към ниско въглеродна икономика, основана на съвременни технологии и широко използване на възобновяеми енергийни източници.

Връзката на плана с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г., е по линията на ограниченията за използване на местните възобновяеми източници за производство на електроенергия, които се съдържат в Становището № 1-2/2012 г. на МОСВ по Екологична оценка на НПДЕВИ. Същността на ограниченията е:

- по отношение на фотоволтаиците се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им в земеделския фонд и горските територии, в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени;

- по отношение на вятърните генератори се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за изграждането им на територията на земеделския фонд и горските територии в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000, с изключение на такива за самостоятелно захранване на обекти или в нарушени терени;

- по отношение на водоелектрическите централи се забранява провеждането на нови съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за руслови и деривационни ВЕЦ и МВЕЦ в границите на защитените зони, опазващи определени водозависимите видове и местообитания.

✓ **Стратегически план за биологично разнообразие 2011 – 2020 г.**

Целта на Стратегическия план за биологичното разнообразие 2011—2020, включително работните програми и Глобалната стратегия за опазване на биоразнообразието в по-широки национални и глобални програми е опазване на биоразнообразието в страната.

Мисията на Стратегическия план е "... да се предприемат ефективни и спешни мерки, за спиране на загубата на биологично разнообразие, за да се гарантира до 2020 г. устойчивостта на екосистемите, които да продължат да предоставят жизненоважни услуги, осигурявайки по този начин разнообразието на живота на планетата и допринасяйки за благосъстоянието на човечеството и премахването на бедността...". В него са възприети 3 основни цели: опазването на биоразнообразието, устойчивото използване на неговите компоненти, както и справедливо и равноправно поделение на ползите от използването на генетичните ресурси.

✓ **Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г.**

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за одобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Националният план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. - Преход от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

• Ключови ефекти от изпълнението:

- намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето;
- използване на по-малко ресурси от природата;
- финансово подпомагане на общините за инвестиции за битовите отпадъци, а оттам за социално поносими такси битови отпадъци;
- създаване на нови работни места;
- възможност за нови бизнес дейности и подкрепата им от еврофондовете.

• Изпълнява предварителните условия на ЕК за ползване на еврофондовете в Сектор "Отпадъци" и "Пътна карта" за управление на отпадъците за България на ГД "Околна среда"

Принципите на управление на отпадъците в общината са съобразени с националните условия.

Общинската програма се основава на следните принципи за управление на отпадъците:

- Устойчиво развитие (6-та Програма за действие в областта на околна среда на Европейската Комисия);
- Принцип на предотвратяването (Директива 75/442/ЕС за отпадъците – чл. 3 (1), 6-та Програма за действие в областта на околна среда на Европейската Комисия);
- Принцип на превантивността (декларация от Конференцията на ООН за околна среда и развитие, 1992год. Рио де Женеиро);
- Принцип на самостоятелността при управление на отпадъците (Директива 75/442/ЕС за отпадъците – чл. 5);
- Йерархия на управлението на отпадъците (Директива 75/442/ЕС за отпадъците, Стратегия по отпадъците, 1996).

Националният план предвижда предотвратяване на образуването на отпадъците чрез намаляване на количествата и/или съдържанието на опасните вещества в образуваните отпадъци.

Повторна употреба / Рециклиране / Оползотворяване, посредством:

- Повторна употреба – многократно използване на продукти или предмети за същата или други цели;
- Рециклиране – преработка на отпадъците и използването им като суровини за производството на същите или други продукти;

-Оползотворяване – чрез прилагане на методите на компостиране, оползотворяване на енергията или други технологии;

-Обезвреждане чрез депониране или изгаряне на отпадъци, без оползотворяване на енергия, в случай, че няма друго подходящо решение.

Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи (Директива 75/442/ЕС за отпадъците);

Пълна отговорност на замърсителите (Директива 75/442/ЕС за отпадъците, чл. 15)

Интегрирано управление на отпадъците (6-та Програма за действие в областта на околна среда на Европейската Комисия);

Участие на обществеността.

✓ **Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ на територията на Р България 2014-2020 г.**

Утайките от ПСОВ са отпадък, чието количество в България ще се увеличава поради изграждането на нови канализации и ПСОВ с цел подобряване на качеството на водите в страната. В тази връзка под координацията на МОСВ е разработен Национален стратегически план за управление на утайките от ГПСОВ до 2020 г. Планът предлага дългосрочен подход към управлението на този поток отпадъци в България. В частност Планът прогнозира количествата утайки, които се очаква да бъдат генерирани в резултат на пречистването на отпадъчни води до 2020г., определя възможностите за оползотворяването им и поставя цел до 2020г. този поток отпадъци да бъде 100% оползотворен по екологосъобразен начин, вместо преобладаващо да се депонира.

✓ **Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на Р. България за периода 2009 – 2020 г.**

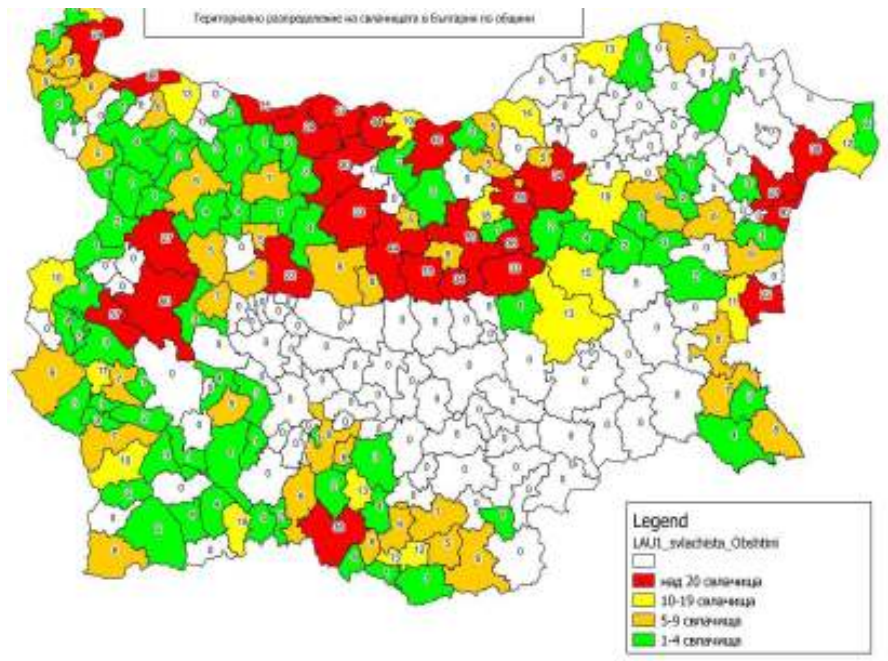
Цели на НПУО 2014-2020 г. и програми за тяхното постигане са изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

✓ **Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г.**

Програмата е естествено и необходимо продължение на поредица от документи, разработвани през предходни години – законови уредби, нормативни актове, стратегии, програми. Потребността от периодично осъвременяване на оценката на природните разрушителни процеси на територията на страната, довеждащи и до бедствени и катастрофални състояния в редица райони, се мотивира от тяхната висока активност през последните години. Нови свлачища в нови райони или активизирането на потенциални и познати свлачища възникнаха на много места в страната. Тенденцията е броят им да расте. Необходимо е своевременното им отразяване на съществуващата карта на Свлачищата в България в М 1:500 000 и класифицирането им по приоритети за укрепване в табличен вид на списъците.

При загуби, надхвърлящи един милиард лева за година от наводнения, ерозия, свлачища и др., е наложително да има съответна реакция за намаляване на такива тежки последствия. Програмата се мотивира от необходимостта да бъдат предприети мерки и действия, насочени към предотвратяване и намаляване на степента на ерозионно-свлачищната опасност; ограничаване и бързо ликвидиране на последствията от тези процеси; защита и опазване на населението.

*Териториално разпределение на свлачищата
(извадка от таблица на Националната програма за защита от бедствия)*

✓ **Национален стратегически план за развитие на селските райони и Програмата за развитие на селските райони**

Националната програма за развитие на селските райони за периода 2007-2013 и 2014-2020 години е една от осемте оперативни програми, които са разработени в страната ни, за усвояване на средства от ЕС за периода 2007-2020 г. Дава се възможност за финансиране на обекти, свързани с изграждане на ВиК системи и съоръжения, малки предприятия и др.

✓ **Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за периода 2014 - 2030 г.**

Основна цел на Стратегията е развитието на България като регионална еко-туристическа дестинация, поради кръстопътното и разположение между Европа и Азия. В Стратегията са обособени условно 12 екотуристически региона.

Реализацията на Националната стратегия за екотуризъм предвижда екотуризмът да се „превърне в синоним на имиджа на България на вътрешния и външния пазар“. В раздел „Мисия на екотуризма в България и очаквани резултати“ е поместено становище за предлаганите туристически продукти, основаващи се на „разнообразието, уникалността и автентичността на природните и културните богатства“, които „трябва да бъдат предназначени за посетители от България и чужбина, които се отнасят отговорно и загрижено към природата и подкрепят опазването на биологичното разнообразие и културното наследство“.

Към настоящия момент екологично отговорният туризъм в България придобива облик не само на икономическа, но и на морална категория. Защото опирайки се на идеите за коеволюцията на природата и обществото и на идеите за устойчиво развитие на биосферата, той е насочен към преодоляване на негативните обществени стереотипи за потребителски тип мислене. В този аспект, екологично отговорният туризъм се явява ключов елемент и за обогатяване на екологичната култура, която от своя страна изгражда не само моралните устои на личността, но и субстанцията на бъдещата човешката еволюция.

✓ **Национална стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия – 2014-2020**

Основната цел на стратегията е създаване на благоприятна среда и условия за развитието на конкурентно способен сектор на МСП, които ще ускорят икономическия растеж на страната при запазване на макроикономическата стабилност.

Стратегията е създадена в изпълнение на чл. 5, ал. 1 от Закона за малките и средните предприятия и представлява политически документ със средносрочен характер, чрез който Правителството на Република България демонстрира своята визия относно държавната политика в подкрепа на малките и средните предприятия (МСП) в страната. Стратегията е разработена в съответствие както с програмата на правителството, така и с политиката на Европейския съюз в тази област. Насочена е към малките и средните предприятия в секторите на добивната промишленост, преработвателната промишленост и услугите. Основните финансови инструменти за провеждане на формулираните мерки са европейските фондове и националният бюджет.

Със Стратегията се уеднаквяват приоритетите на България към МСП с тези на Европейския съюз.

Визия: Общата стратегическа цел на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия е да се повиши конкурентоспособността на малкия бизнес като се подпомогнат стартиращите и жизнеспособните малки и средни предприятия в техните усилия да бъдат иновативни, екологични и експортноориентирани, създавайки благоприятни условия за тяхното развитие, като се подобри достъпа им до финансиране; насърчи се предприемачеството и се повишат предприемаческите умения; като се опростят административните и регулаторните изисквания особено към малките и микро-предприятията.

Околна среда: Необходимост от създаването на възможност МСП да превърнат предизвикателствата на околната среда във възможности. Следва да се предоставя повече информация, експертни познания и финансови стимули, за да се използват в пълна степен възможностите за нови „зелени“ пазари и повишена енергийна ефективност.

✓ **Национална здравна стратегия за периода 2014-2022 г.**

Основни цели са подобряване здравето на нацията, предоставяне на качествени и гарантирани здравни услуги, оптимизиране на първичната и извънболнична помощ, оптимизиране на здравната мрежа и други.

Националната здравна стратегия 2014 – 2020 г. произтича от обнародваните през последното десетилетие няколко взаимодопълващи се здравни стратегии и концепции.

В областта на здравеопазването, така и между институционализираните и неформалните структури на гражданското общество относно необходимостта от рязък прелом в здравната политика с акцент върху промоцията на здраве и профилактиката на болестите.

Основната задача на здравеопазването е предоставянето на здравна помощ при оптимално използване на предоставените от обществото ресурси.

✓ **Национална агро-екологична програма (НАЕП)**

НАЕП се прилага по отношение на мерки, целящи устойчивото използване на земеделските земи и в съответствие с Регламент 1698/2005 на ЕСФРСР.

✓ **Инвестиционна Програма за Климата (ИПК) Трети Национален План за действие по изменение на климата (Трети НПДИК)**

ИПК е най-новата програма на Национален доверителен екофонд (НДЕФ) с принос към ограничаване изменението на климата. Тя е своеобразно продължение на Националната Схема за Зелени Инвестиции (НСЗИ).

Целта на ИПК е да поощрява инициативи, водещи до ограничаване изменението на климата.

Изпълнението на изискванията на Рамковата конвенция на Обединените нации по изменението на климата (РКОНИК) е опит да се забави процеса на климатичните изменения. РКОНИК е подписана през 1992 г. в Рио де Жанейро от ръководителите на над 150 държави. Конвенцията има за цел да се стабилизируют „парниковите“ емисии на равнището им от 1990 г. РКОНИК е подсилена със съпътстващия я Протокол от Киото от 1997 г., който предвижда тези емисии да се съкратят средно с 5,8 % през периода 2008–2012 г. За тази цел може да се използват т. нар. гъвкави механизми - съвместно изпълнение, механизма на чистото развитие и

международна търговия с емисии и на Протокола от Киото по отношение мониторинга, оценката и докладването на емисиите на парникови газове (ПГ).

Подготовка за ситуация на увеличен икономически растеж над очаквания тренд, осигурявайки при това трендът на нарастване на емисиите на ПГ да е намаляващ в сравнение със степента на икономически растеж.

Политиката на България в областта на изменението на климата се основава на два основни аспекта, свързани от една страна с международните ангажименти, поети от страната с ратифицирането на РКОНИК и Протокола от Киото, и от друга – с новоприетото европейско законодателство в тази област. Основната стратегическа цел на настоящия Трети НПДИК е да очертае рамката на действие в борбата с изменението на климата за периода 2013-2020 г. и да насочи усилията на страната към действия, водещи до намаляване отрицателното въздействие на климатичните промени и изпълнение на поетите ангажименти.

При разработването на НПДИК са взети предвид основни стратегически документи на държавата като: Енергийната стратегия на Р. България до 2020 г.; Националната програма по енергийна ефективност до 2015 г.; Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници; Националната програма за насърчаване потреблението на биогорива в транспортния сектор 2008-2020 г.; Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.; Национална стратегия за развитие на горския сектор в България 2006-2015 г.; Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

Третият НПДИК предвижда конкретни мерки за намаляване на емисиите парникови газове във всички сектори. Общият ефект от предвидените мерки ще гарантира изпълнение на поетите ангажименти и постигане на правно обвързващите за страната ни европейски цели.

Планът разглежда основните международни и европейски аспекти на политиката за климата и целите, които ЕС трябва да постигне до 2020 г.

Постигането на целта от 20% намаляване на емисиите парникови газове би било невъзможно без напредък по другите две, свързани с насърчаване на възобновяемата енергия и на енергийната ефективност.

✓ **Оперативни програми**

- Оперативна програма „Околна среда”- 2014- 2020 г.
- Оперативна програма „Транспорт” - 2014- 2020 г.
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси ” - 2014- 2020 г.
- Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”- 2014- 2020 г.
- Оперативна програма „Региони в растеж”- 2014- 2020 г.
- Оперативна програма „Добро управление”- 2014- 2020 г.
- Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”- 2014- 2020 г.

Б). Регионални планове, програми и стратегии. Регионални стратегически документи.

✓ **Регионален план за развитие на Северен централен район за планиране 2014 – 2020 г.**

Регионалният план за развитие на Северен централен район за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране, отчитащ специфичните характеристики и потенциала на района и спомагащ за балансираното развитие на същия. Разработен е в съответствие с изискванията на националното законодателство за регионално развитие, Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагането на Закона за регионалното развитие. Регионалният план определя средносрочни цели и приоритети за устойчиво и интегрирано регионално и местно развитие в съответствие с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие и другите структуроопределящи политики. Съобразен е и с Националната програма за развитие: България 2020” и Националната програма за реформи на Република

България (2011-2015г.), които определят националните ангажименти за изпълнение на целите на Стратегията на ЕС „Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж”.

В РПР на СЦР икономическото, социалното и териториалното сближаване са разгледани като взаимно допълващи се и подкрепящи се компоненти на единната интегрирана концепция за регионално развитие. В стратегическата част на плана е разгледана визията за бъдещо развитие на района; определени са стратегическите цели, приоритети и специфични дейности, изброени са примерни допустими дейности за изпълнение на специфичните цели. В рамките на плана е представено индикативното разпределение на ресурсите по стратегически цели и приоритети. РПР на СЦР е ориентиран към изпълнение на целите на Стратегия „Европа 2020” с активното участие на регионите, и в същото време със засилен акцент за териториалното сътрудничество и подход, изискващ резултати и добавена стойност.

В Регионалния план за развитие са отчетени специфичните цели и приоритетите за развитие на областите и общините, включени в териториалния обхват на района. На ниво ОПР е търсена връзката между регионалния план и местния стратегически контекст за развитие, като на практика се интегрират плановите подходи „отдолу-нагоре” и „отгоре-надолу” по отношение на основните стратегически цели.

✓ **План за управление на Речните Басейни в Дунавски район 2016 – 2021 г.**

Този план се разработва от Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район съгласно изискването на чл.155, ал.1, т.2 от Закона за водите и чл.13 на Рамковата директива за водите.

Директива 2000/60/ЕС на Европейския парламент и Съветът на Европейския съюз от 23.10.2000 г., установява рамката на действията на Общността в областта на водите и въвежда нови перспективи за съвременната визия на политиката за водите за всички страни членки, като осигурява основата за траен диалог и за разработване на стратегия за интегриране в областта на управлението на водите.

Основната цел на Рамковата Директива за Водите е предотвратяване на влошаване на статуса на всички води и постигане на добро състояние до 2015 въвеждане година, или най-късно към 2027 г.

Директивата определя рамката за опазване и защита на всички води, като: насърчава устойчивото използване на водите, основаващо се на дългосрочна защита на водните ресурси; обединява управлението на повърхностните и подземните води; насърчава защитата и подобряването на водната среда чрез специални мерки за продължително намаляване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни вещества, както и спирането или постепенното прекратяване на заустванията, емисиите и загубите на приоритетни опасни вещества; гарантира продължително намаляване на замърсяването на подземните води и предотвратява тяхното по-нататъшно замърсяване; допринася за преодоляване ефектите от наводнения и засушавания. Ключова идея в директива за водите е концепцията за интеграция. Интегрираното управление на басейнов принцип е процес, който насърчава координираното развитие и управление на водните ресурси с цел максимално повишаване на произтичащото от тях икономическо и социално благосъстояние по равноправен начин, без компромиси и без ущърб на устойчивостта на жизнено важните екосистеми. Интеграцията трябва да се осъществява на няколко нива: на ниво речен басейн между органите, директно участващи в управлението на водите и другите сектори - например между тези, които отговарят за съхранението и снабдяването с вода, управление на наводненията, пречистване на отпадъчните води, земеползването, селско стопанство, горска промишленост, управление на наводненията, промишленост и туризъм; национално ниво - например между законодателството в областта на водните ресурси и законодателството за защита на околната среда; европейско ниво - например между РДВ, Общата селскостопанска политика и Структурните фондове. Основният инструмент за управление на водите на басейново ниво и за реализация на целите на РДВ и на изискванията на Закона за водите е Плана за управление на речните басейни /ПУРБ/.

Функциите на плана са: да служи като основен инструмент и документален механизъм за информацията събрана съгласно директивата, включително: - целите по околната среда за повърхностни и подземни води; - информация за качеството и количеството на водите; - информация за основното влияние на човешката дейност върху статуса на повърхностните и подземните водни тела; да обобщи и анализира наличната информация; да посочи актуалното състояние на водните тела; да разработи нови мониторингови системи за актуализация на данните и контрол; да координира програмите от мерки и други съответстващи програми за да се постигнат екологичните цели; да очертае практическите възможности и подходи за ангажиране на различни нива в разработването на плана и информиране на широката общественост; обществено участие в планирането и включването на икономически подходи; да служи като основен механизъм за докладване на Комисията и на обществото. Основна цел на ПУРБ е оптимизиране управлението на водите чрез интегриран подход на басейново ниво, устойчиво ползване на водните ресурси и постигане добро състояние на всички води .

Дунавският район за басейново управление е част от международния речен басейн на река Дунав.

Изготвен е План за управление на речните басейни в Дунавски район 2016 -2021 г., приет с РЕШЕНИЕ № 1110 / 29.12.2016 год. на Министерски съвет.

✓ **План за управление на Риска от Наводнения в Дунавски район 2016 – 2021 г.**

ПУРН е приет с Решение № 1104/29.12.2016 г. на Министерски съвет. За утвърдените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) са изготвени карти на заплахата и риска от наводнения при вероятен период за повторно настъпване 20 г., 100 г. и 1000 г. ПУРН включва мерки за намаляване на риска от наводнения, една част от които са предвидени за конкретни РЗПРН, а други са общи за РБУ (Приложение № 9, Приложение № 16 и Приложение № 17 към ПУРН 2016 - 2021 г.).

✓ **Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на “ВиК” ЕООД, гр. Русе (РГП за ВиК-Русе) – до 2038 г.**

Регионалният генерален план за ВиК се явява първа стъпка за:

- Идентифициране на нуждите и определяне на приоритетните инвестиции за рехабилитация на водоснабдителните мрежи и изграждането на нови канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води;
- Изпълнение на поетите ангажименти за прилагане на директивите на ЕС в областта на околната среда;
- Подобряване на надеждността и качеството на водоснабдяването в населените места;
- Подпомагане на общините за подобряване и развитие на капацитета за планиране на инвестициите;

Регионалният генерален план осигурява последващи действия свързани с:

- Подготовката на предпроектни проучвания за индивидуални инвестиционни проекти;
- Съответствие с екологичното законодателство и свързаните европейски директиви в рамките на установените крайни срокове;
- Ефективно използване на водните ресурси;
- Съфинансиране от безвъзмездните фондове на ЕС (Кохезионен фонд);
- Необходимия капацитет за подготовката на проекта на областно и местно ниво;
- Планиране на краткосрочни, средносрочни и дългосрочни инвестиционни програми;
- Основа за водни проекти;

Мерките, заложи в „мастър плановете“ са насочени към разрешаване на инфраструктурните проблеми и са свързани с водоснабдяването, отвеждането и третирането на отпадъчните води. Те са водещи стратегически документи, които определят рамката за развитие на сектора в следващите 25 години.

✓ **Областната стратегия за развитие на Област Русе за периода 2014-2020 г.**

Областната стратегия за развитие (ОСР) очертава рамката на Общинския план за развитие. ОСР на Област Русе за периода 2014-2020 г. се основава на приемствеността в стратегическото планиране, формулирани са и необходимите нови цели и приоритети в синхрон с националните действия по приложението на стратегията „Европа 2020“.

Към момента има действащи областна стратегия за развитие на Област Русе, основополагащ документ на политиката за областно развитие и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано регионално развитие в територията. Областната стратегия за развитие е разработена в съответствие с целите и приоритетите на Националната стратегия за регионално развитие (НСРР).

В областната стратегия за развитие мерките за намаляване на замърсяването на водните обекти от непречистени отпадъчни води са въведени в приоритетите, свързани с опазването на околната среда или подобряването на живота за местното население.

От особено значение за съвместното прилагане на ПУРБ и областните стратегии е изпълнението на индикаторите за наблюдение, заложи в последните, включващи изграждане на екологична и хидромелиоративна инфраструктура и мониторинг на компонентните на околната среда.

✓ **Областен план за защита при бедствия на Област Русе**

Цели на плана:

1. Поддържане на постоянна готовност от органите за управление и силите за реагиране и създаване на условия за организирано нарастване на способността им за изпълнение на задачите по защитата при бедствия.
2. Да представи обща структура на реакцията и реда за координация на дейностите с участващите областни и общински структури.

Основни задачи:

1. Анализиране на възможните бедствия и прогнозиране на последиците от тях.
2. Планиране на мерки за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствията.
3. Разпределение на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки.
4. Осигуряване на средствата и ресурсите, необходими за изпълнение на дейностите. Провеждане на мероприятия осигуряващи поддържането на постоянна готовност за действия при бедствия.
5. Създаване на условия за своевременно оповестяване, непрекъснато управление, организация и координация в дейността на звената, службите и оперативните структури от Единната спасителна система на областта.
6. Определяне на състава, възможностите и задачите на силите на Единната спасителна система в областта и създаване на организация за всеотдаването им осигуряване.

В). Общински стратегии, планове и програми

✓ **Общински план за развитие на община Две могили за периода 2014-2020 г. /ОПР/**

Общинският план за развитие е разработен в синхрон с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., с приоритетите, целите и мерките заложи в Националната програма за развитие „България 2020“ и тези, заложи в Регионалния план за развитие на съответния район за планиране 2014-2020 г. и Областната стратегия за развитие /ОСР/ на Област Русе, в която попада общината.

Целите и приоритетите на Общинския план за развитие за период 2014-2020 г. са обвързани с тези по оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионни фондове на ЕС, както и с подходящи мерки по програмите, финансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони /ЕЗФРСР/.

Общинският план за развитие формулира визия и стратегически цели за развитие на общините. Въпреки различията в заложените приоритети и мерки, обусловени от местната специфика на природните дадености и икономическото развитие, като планът обръща специално внимание на опазването на околната среда и биологичното разнообразие, опазването на водния ресурс и намаляване замърсяването на водните тела в общината чрез изграждане на канализационни мрежи и пречиствателни съоръжения, както и премахването на незаконните сметища в близост до населените места и бреговете на реките.

ОПР обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие. Следвайки принципа за приемственост, новият ОПР запазва стратегическата насоченост на ОПР 2007-2013, като го надгражда с цели и приоритети, гарантиращи съответен принос на община Две могили към регионалните и националните ангажименти по стратегията „Европа 2020”, както и покритие на финансируемите мерки по новия пакет оперативни програми. ОПР отчита заложените цели и приоритети в документите от по-високо йерархично равнище на регионално, национално и европейско ниво, както и Общинските програми, свързани с опазване на околната среда.

Общинският план за развитие на община Две могили съответства с целите и приоритетите на ЕС в областта на регионалната политика и стратегията „Европа 2020.

Планът отчита и допринася за постигането на целите на ЕС в областта на регионалната политика и приоритетите на Стратегия „Европа 2020”, като в ОПР е вложен стремеж за интегриране на целите на Стратегия „Европа 2020” за: Трудова заетост; Климатични промени и енергия, образование, Бедност и социално изключване.

✓ **Общинска програма за опазване на околната среда на община Две могили**

Общинската програма за опазване на околната среда има основна цел да осигури интегрирано опазване на околната среда, в съответствие с принципите и целите на ЗООС и Националната стратегия за околна среда. В изпълнение на целта, програмата предвижда изработването на качествени механизми за опазване на компонентите на околната среда и намаляване на количеството и въздействието на вредните фактори.

✓ **Програма за управление на дейностите по отпадъците на община Две могили 2015–2020 г.**

Програмата за управление на дейностите по отпадъците на община Две могили за периода 2015–2020 г. е разработена на основание чл.79 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и чл.52 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/. Същата е изготвена във връзка с изтичане на нейният програмен период и има за цел да обхване и приложи променената нормативна уредба в областта на управлението на отпадъците. Програмата е изготвена в съответствие с целите, структурата, предвижданията и програмния период на Националния план за управление на отпадъците 2014 – 2020г. /НПУО/ и в съответствие със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.". Програмата отчита риска от въздействието на отпадъците върху околната среда, средствата и методите за тяхното най-екологично третиране, както и ограничаване на риска върху човешкото здраве от тяхното въздействие. Тя е инструмент, чрез който се очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците. Процеса на предварително планиране е важна част от цялостната насока и постигането на конкретни резултати в тази област. Чрез разработването на програмата се цели навременно предвиждане, както на необходимия финансов ресурс за изпълнение на дейността, така и на конкретни мерки, които следва да се предприемат при управлението на отпадъците, изпълняващи законодателството в тази област. Програмния период на програмата улеснява местната администрация, като предлага насоки за изпълнение за определен период с определени

финансови ресурси. Програмата се актуализира периодично при промяна на нормативната уредба, при изменения на целите и приоритетите на националното законодателство и при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

✓ **Програма за насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници и биогорива за периода 2014-2020 г.**

Програмата е разработена съгласно Указанията на АУЕР за разработване на програми за насърчаване използването на ВЕИ и биогорива. ОПНИЕВИ очертава основните цели и приоритети на политиката в областта на ВЕИ на Община Две могили, като е с дългосрочен обхват на действие в рамките на периода 2014-2020 г. Програмата представя националната и европейска нормативна база в сферата на ВЕИ, въз основата на направеното представяне и профил на общината, е анализиран нейния потенциал за използване и производство на енергия от възобновяеми ресурси, избрани са мерки от НПДВЕИ, които са приложими за Община Две могили, идентифицирани са финансовите източници и схеми в областта на разработване и управление на ВЕИ, като в заключение се подчертава значимостта и очакваните положителни ефекти от реализирането на програмата. ОПНИЕВИ изцяло кореспондира с разработения План за енергийна ефективност и заложените мерки в двата стратегически документа целят едновременно повишаване на ЕЕ и насърчаване използването на възобновяеми ресурси в рамките на общинската енергийна политика.

✓ **План за енергийна ефективност на община Две могили за периода 2014-2024 г.**

Изготвянето на планове за енергийна ефективност (ЕЕ) е задължителна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на съответните регионални и местни структури. Общинските планове за енергийна ефективност (ОПЕЕ) целят да се допринесе за повишаването на ЕЕ в обектите, общинска собственост, да се реализира ефективно и ефикасно използване на енергийните ресурси, да се намали енергопотреблението и отделянето на вредни емисии, както и политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна в рамките на определените общини. Предвидените в Плана мерки по ЕЕ следва да повишат икономическия растеж, да подпомогнат опазването на околната среда и да повишат жизнения стандарт на населението в община Две могили. ОПЕЕ е структуриран съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на планове за енергийна ефективност. Документът представя нормативната рамка за разработване на подобни планове, направен е анализ на състоянието на община Две могили в контекста на развитието на местната енергийна политика посредством метода на SWOT анализ 1, въз основа на който са идентифицирани мерки и дейности за повишаване на ЕЕ на територията на Общината, представени са различните финансови източници и кредитни механизми в областта на ЕЕ, описани са етапите на изпълнение на Плана и очакваните резултати и ефекти от неговата реализация. В края на документа е представена детайлна информация под формата на база данни относно обектите, общинска собственост с РЗП над 250 кв. м и тяхната енергийна консумация, които могат да послужат като основополагаща стъпка за създаване и поддържане на подобна информация на ниво Община.

Г). Съгласуваност на ОУПО с други Европейски стратегически документи и планове за действие.

✓ **Европейска стратегия за устойчиво развитие „Европа 2020“**

Основният стратегически документ на ниво Европейски съюз, който задава рамката на развитието му до 2020 е стратегията „Европа 2020“. На базата на него всички държави - членки на ЕС и техните райони работят за очертаване политиките си за развитие, като част от общ механизъм за обединяване на целите им с целите на европейско ниво. Основната задача пред страните членки на ЕС е да се преодолеят съществуващите проблеми, породени от сериозната

криза и да се провокира нов икономически растеж, който трябва да бъде по-интелигентен, по-устойчив и по-приобщаващ. Стратегията ясно подчертава значението на иновациите, осъзнаването на екологичните проблеми и преодоляването на социалните неравенства, като фактори за постигането на балансирано европейско развитие.

Стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж адресира очакваните резултати на развитието до 2020 г. по отношение на заетостта, иновациите, образованието, борбата с глобалните заплахи от климатични промени и енергийна зависимост, бедността.

В рамките на стратегията са маркирани 5 стратегически цели с конкретните количествени индикатори за постигането им:

1. Трудова заетост;
2. НИРД и иновации;
3. Климатични промени и енергия (намаление на емисиите на парникови газове с 20 %);
4. Образование (намаление на процента на преждевременно напусналите училище и увеличаване на завършилите висше образование);
5. Бедност и социално изключване.

В съответствие със Стратегическите насоки за развитие на общината и в областта на Кохезионната политика на Общността, е необходимо да се осигури взаимна допълняемост и съгласуваност между дейностите, които ще са обект на финансиране от Структурните фондове (а именно Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейски социален фонд (ЕСФ), Кохезионен фонд (КФ) от една страна, и ЕЗФРСР и Европейския фонд за рибарство (ЕФР), от друга. За целта на национално ниво са възприети ръководни принципи, които очертават демаркационната линия между помощта за развитие на общините, помощта за развитие на селските райони, мерките за развитие на “Рибарство и аквакултури” и дейностите, финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

Възможности за реализиране на приоритетни планове и инвестиционни намерения, когато са залегнали в приоритетите за финансиране чрез кандидатстване по съответните Оперативни програми.

✓ Стратегия на ЕС за Дунавския регион

Стратегията на ЕС за Дунавския регион е създадена следвайки модела на Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море.

Целта на стратегията е да обедини усилията на заинтересованите страни в региона, предоставяйки им средство за изграждането на регион на сигурност, благоденствие и справедливост за сто и петнадесетте милиона граждани, живеещи в него.

Дунавският Регион покрива 9 страни-членки на ЕС (Германия, Австрия, Унгария, Чехия, Словакия, Словения, Хърватия, България и Румъния) и 5 страни извън ЕС (Сърбия, Босна и Херцеговина, Черна Гора, Украйна и Молдова). Тези държави обединяват своите усилия, за се справят с общите за тях предизвикателства, като:

- екологични заплахи (замърсяване на водите, наводнения, климатични промени);
- неусвоен плавателен потенциал и липса на пътни и железопътни транспортни връзки;
- недостатъчни енергийни връзки;
- небалансирано социално-икономическо развитие;
- неkoordinирани системи за образование, проучване и иновации;
- недостатъци в областта на сигурността.

Стратегията е разделена на 11 приоритетни области, подкрепящи четирите основни стълба на Стратегията:

А) Свързване на Дунавския регион

- 1) Подобряване на мобилността и интермодалността
- 2) Поощряване на по-устойчива енергия
- 3) Насърчаване на културата, туризма и контактите между хората

Б) Опазване на околната среда в Дунавския регион

- 1) Възстановяване и поддържане на качеството на водите
  - 2) Управление на екологичните рискове
  - 3) Съхраняване на биологичното разнообразие, ландшафтите и качеството на въздуха и почвите
- В) Създаване на просперитет в Дунавския регион
- 1) Развитие на общество, почиващо върху устоите на познанието чрез изследвания, образование и информационни технологии
  - 2) Подпомагане на конкурентноспособността на предприятията
  - 3) Инвестиране в хора и умения
- Г) Укрепване на Дунавския регион
- 1) Повишаване на институционалния капацитет и сътрудничеството
  - 2) Съвместна работа за гарантиране на сигурността и справяне с организираната престъпност
- Структурата за функциониране на Националния координационен механизъм за изпълнение на Стратегията на Европейския съюз за Дунавския регион е приета с Решение на Министерския съвет № 192 от 25 март 2015 г.

✓ **Европейска програма „Дигитална Европа“**

DIGITALEUROPE е посветена на подобряване на бизнес средата за европейската цифрова технологичната индустрия, и за насърчаване на приноса на дигиталните технологии индустрията по отношение на икономическия растеж и социален напредък в Европейския съюз.

Осигуряването на подобен достъп до интернет услуги, от една страна дава възможност на хора от малки населени места и отдалечени райони да имат пълен достъп до разнообразна информация, да попълват и изпращат по електронен път съответните форми за кандидатстване за земеделски субсидии и по други инвестиционни програми, а от друга страна това е важен елемент от превенция на риска от природни и антропогенни бедствия и аварии, както и за осигуряване на спешна помощ.

✓ **Европейска Пътна Карта за Управление на Земята (Roadmap for Future Land Resources Management in Europe)**

Разработването на Европейска Пътна Карта за Управление на Земята (Roadmap for Future Land Resources Management in Europe) е във връзка с последните тенденции, на ниво Европейски съюз, свързани с устойчивото управление на територията, като ресурси и потенциал в различни области – земеделие, туризъм, природен потенциал, урбанизирани площи и т.н. Основание са бързите промени в европейския ландшафт през последните няколко десетилетия, както и дълбоки промени в начините, по които се използва земята като е необходимо да се създадат условия за по-добро земеползване в рамките на Европейския съюз. (В изминалите 50 години се наблюдават значителни и безпрецедентни човешки въздействия върху ландшафта и навлизане в критична крайна фаза - няколко десетилетия, в които все още е възможно да се овладее процеса на неконтролирано нарастване на урбанизираните територии, деградация на почвата и намаляване на природните ресурси). Наложителни са алтернативни визии на по-устойчиво използване на земята и приемане на конкретни мерки.

II. Аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на програмата

II.1 Текущо състояние на околната среда

Ще бъде направен анализ на текущото състояние на околната среда по компоненти и фактори на околната среда, съответстващо на териториалния обхват на плана.

Анализът и оценката на текущото състояние ще бъдат направени по следните подточки:

II.1.1 Атмосферен въздух и климат.

II.1.1.1 Климатична характеристика

Климатът на общината е умереноконтинентален, формиран от преноса на трансформирани океански въздушни маси от северозапад и запад. Върху климата влияят нахлуващите от североизток континентални въздушни маси - през зимата студени а през лятото силно изсушени, причиняващи продължителни засушавания.

Зимата е студена. Средната температура през най-студения месец – януари е -2° с минимум от -25° - 30° и големи температурни колебания. Средно около 50 дни са със снежна покривка, като първата се образува в началото на декември, а последната се стопява в началото на март. Лятото е горещо. Средната температура през юли – най-горещият месец, е 23° , а максималните достигат до 41° - 42° . Средните температури през преходните сезони – пролет и есен, са 12° , като пролетта настъпва през първата половина на април, а първите есенни мразове настъпват към края на октомври.

Средногодишното количество на валежите е 550-650 мм., под средното за страната. Пролетните валежи са интензивни, а летните имат пороен характер. Максималните месечни валежни суми са за месец юни – 60-70 мм, а най-малките месечни валежи са за февруари – под 40 мм. Минимумът на влажността е през месеците юли-август.

Преобладаващи са западните, югозападните и североизточните ветрове със средна скорост 1,6 м/с. Последните години зачестяват случаите на бурни до ураганни ветрове, които през зимата предизвикват снегонавявания, образуване на преспи и обледяване.

В частта ще бъдат описани климатичните характеристики, които играят най-съществена роля за формирането на природния потенциал на замърсяване на въздуха в района са:

- Посока и скорост на вятъра;
- Процент тихо време;
- Брой на дни с мъгла и температурни инверсии;
- Количества и периодика на валежите;
- Интензивност на слънчевото греене;
- Наличие на локални сезонни приземни преноси на въздушни маси.

Ще бъдат описани и:

- Температура на въздуха и радиационно - топлинен баланс.
- Разпределението на средномесечната температура
- Атмосферно налягане и вятър.
- Влажност на въздух.
- Валежи и снежна покривка.

II.1.1.2 Атмосферен въздух.

На територията на община Две могили няма пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух. Общината не е регистрирана като „гореща екологична точка”. Съгласно регионалния годишен доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ - Русе, няма данни за производствени източници в границите на общината, предизвикващи замърсяване на атмосферния въздух и не е регистрирано превишаване на допустимите норми по наблюдаваните от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) вредни вещества.

Характерни за целия контролиран от РИОСВ-Русе регион, са сравнително високите нива на фини прахови частици (ФПЧ₁₀), особено през зимния отоплителен сезон. Превишенията на ФПЧ₁₀ основно се дължат на използване на твърди горива за отопление в битовия сектор,

автомобилния транспорт и строителни дейности. В дни на безветрие, емитираните в приземния атмосферен слой замърсители (серни оксиди, прах, азотни оксиди) оказват неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве.

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой са в секторите:

- Промисленост;
- Транспорт;
- Отопление (битови и обществени източници);
- Депа, насипища и др.;
- Строителни дейности.

Качеството на атмосферния въздух, съответно нивото на концентрация на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата в даден район, е в зависимост от редица фактори, оказващи влияние върху тяхното разсейване или задържане, като местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите, както и от метеорологичните фактори като посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и т.н.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, съгласно чл. 4 (1) от Закона за чистотата на атмосферния въздух, са концентрациите на:

- Суспендирани частици
- Фини прахови частици
- Серен диоксид
- Азотен диоксид и/или азотни оксиди
- Въглероден оксид
- Озон
- Олово (аеродол)
- Бензен
- Полициклични ароматни въглеводороди
- Тежки метали – кадмий, никел, живак
- Арсен

II.1.2 Води

Територията на община Две могили е разположена в Дунавският район за Басейново управление на водите на територията на Р България.

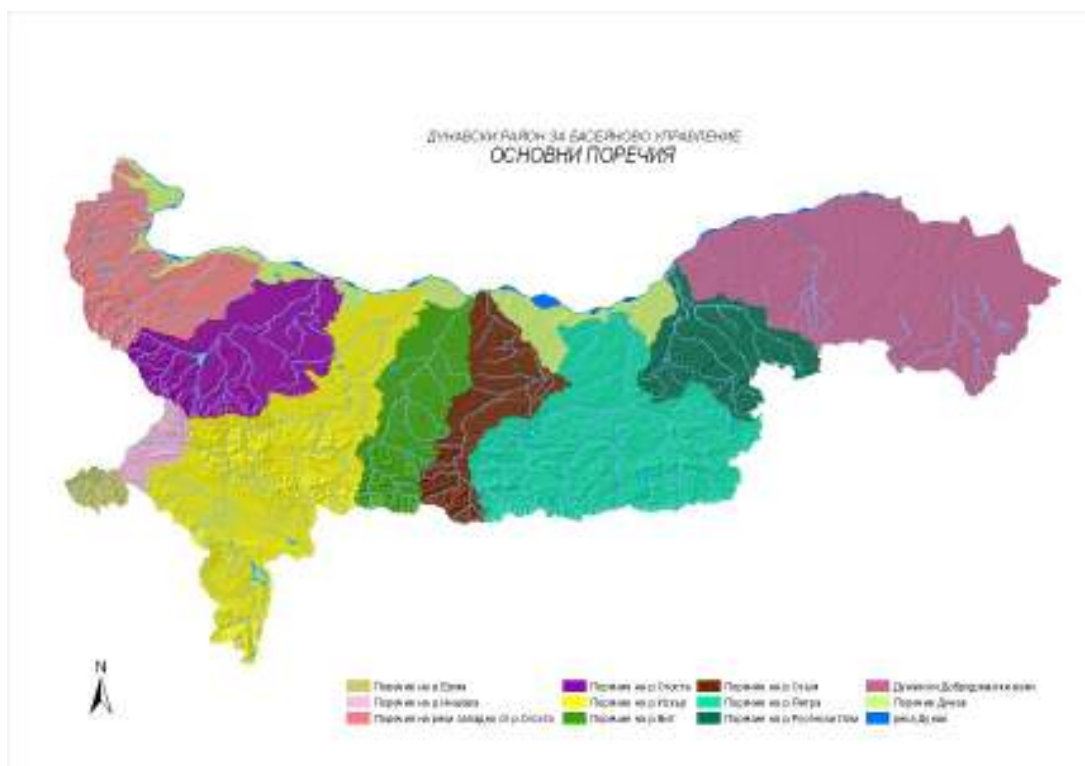
Местоположение на Дунавски район на Басейново управление

Съгласно ПУРБ 2016-2021 г. (приет с Решение № 1110/29.12.2016 г. на МС) Дунавският район за басейново управление е с площ 47230 km² или 42,5% от територията на България. Площта на отделните поречия е както следва:

Поречия - обща площ /km²/: Ерма и Нишава - 1159km²; Огоста и реки Западно от Огоста - 8193 km² (в т.ч.Реки Западно от Огоста - 3910,6 km²), Искър - 8607 km², Вит - 3228 km²; Осъм - 2838 km², Янтра - 7862 km², Русенски Лом - 2985km², Дунавски Добруджански реки - 8027 km², Дунав - 4 331 km², Общо - 47 230 km².

Водосборна площ на основните поречия в Дунавски район за басейново управление

П1.2.1 Повърхностни води

Основните повърхностни течащи води на територията на общината са реките Баниски Лом и Черни Лом, част от ветрилообразния водосбор на р. Русенски Лом. Река Баниски Лом навлиза в общината от югозапад през най-големия в Русенска област язовир – „Баниска”, тече на север в широка каньоновидна долина, събира няколко къси леви и десни притока и се влива в р. Черни Лом. Река Черни Лом навлиза на територията на общината от изток, тече на запад в широка долина, като след с. Широково променя посоката си на север и североизток и долината ѝ добива каньоновидна форма и образува меандри. Поречието на реката е добре залесено. Напуска територията на общината от землището на с. Пепелина.

И двете реки имат предимно дъждовно-снежно подхранване и ясно изразени пролетен максимум (март-април) и лятно-есенен минимум (юли-октомври). Режимът на реките е непостоянен. Характерен негов елемент са речните прииждания, причиняващи наводнения и ускоряващи ерозионно-денудационните и акумулативните процеси.

На общинската територия попада стената на яз. „Баниска” с общ обем 10 500 куб.м, собственост на „Напоителни системи” ЕАД. Представители на преходните води в общината са няколко микроязовира и рибарници.

Основните елементи на контрола и управлението на повърхностните води се градят на база определяне състоянието им, чрез провеждане на мониторинг и определяне на „натиска” (замърсяване или изтощаване) върху водите, третиране на отпадъчните води, оказващи негативен „натиск” върху водите и чрез определяне на потенциалния риск от вредно въздействие на водите.

Мониторингът на повърхностните и подземните води осигурява информация за протичащите във водните тела процеси, промени и явления, необходима за оптималното управление на водните басейни. Предмет на мониторинг на водите са валежите, повърхностните води (реки, езера и язовири) и подземните води.

Негативното въздействие върху качеството на водите е резултат от антропогенното въздействие, което се изразява в изменение на режима на водния им отток, заустване на отпадъчни води от точкови и дифузионни източници и др.

Допълнително негативно влияние върху екологичното състояние на водите оказват някои косвени фактори като: замърсяването на атмосферата и свързаните с това валежи и седименти във водосборните области, повишаване на температурата, както и влиянието ѝ върху протичащите в тях химични, биохимични и сорбционни процеси и други.

П.1.2.1.1 Състояние на повърхностните води

Качеството на повърхностните и подземни води в общината се влияе от липсата на канализационни мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води в населените места. Основни замърсители в отпадъчните води в общината са органичните вещества.

Съгласно изготвената от Басейнова дирекция „Дунавски район” риск оценка на повърхностните водни тела, разположени в средното и долно течение на р. Русенски Лом, реките Баниски Лом и Черни Лом са в лошо екологично състояние.

Проблемите, водещи до недоброто им състояние са в резултат на органични замърсители, опасни вещества и замърсяване с нитрати, вследствие на заустване на битово-фекални и промишлени непречистени отпадъчни води.

На територията на общината има два пункта за наблюдение на качеството на водите. Пунктът при с. Острица е за наблюдение качеството на водите на р. Черни Лом - приемник II-ра категория. Пробите показват повишени стойности на ортофосфати и нитрати. При с. Кацелово пунктът е за наблюдение на подземно водно тяло. Там пробите са с повишени стойности на нитратни йони в резултат на отвеждане на отпадъчни води в земните пластове.

Във връзка с опазването на водите територията на община Две могили попада в границите на обявените със заповед № РД-970/ 28.07.2003 г. на Министъра на околната среда и водите

уязвими и чувствителни зони. „Уязвими зони” са области с определена почвено-геоморфоложка характеристика в близост до водни обекти, при които земеделската дейност води до риск за замърсяване на водите с нитрати (водни тела със съдържание на нитратни йони над 50 mg/l). „Чувствителни зони” са водни обекти, в които се цели защита от еутрофикация – повишено съдържание на биогенни елементи (азот и фосфор), предизвикващи растеж на зелени растения във водите, което води до изчерпване на разтворения кислород във водоприемника и предизвиква вторично замърсяване на водите.

В раздела ще бъде представена обща информация за екологичното и химично състояние на повърхностните води (анализ и характеристика на водното тяло: тип, пунктове за мониторинг, оценка на екологичния статус и др.) на територията на община Две могили.

Ще се анализират данните от хидрометричните, метеорологичните и дъждомерните станции, както и станциите за екологичен мониторинг.

Ще бъдат разгледано наличието на източници на замърсяване, изградените ПСОВ на населените места и индустриални обекти, точковите източници на замърсяване. При наличието на регистър на източниците на органично замърсяване (животновъдни ферми, предприятия от хранително-вкусовата промишленост, автомивки и т.н.) също ще бъдат включени в анализа и оценката.

Ще бъде направена оценка на текущото състояние и въздействието на изградени МВЕЦ и микроязовири на територията община Две могили. Анализ на състоянието на мостове, баражи, диги и други хидротехнически съоръжения.

Оценка на повърхностните води по данни за показателите БПК₅, ХПК, разтворен кислород и наситеност с кислород, амониев азот, нитритен азот, фосфати и общ фосфор, неразтворени вещества и други.

II.1.2.1.2 ВиК мрежи и тяхното състояние

Всички населени места имат собствени водоизточници. Водопроводната мрежа е амортизирана и често аварира.

Промислените и селскостопански обекти, формиращи отпадъчни води на територията на общината, нямат изградени и действащи пречиствателни станции.

Водоснабдяването на община Две могили става от следните помпени станции и кладенци и каптажи със следния дебит:

Помпена станция	Каптажи / кладенци	Дебит
Пепелина	2 каптажа	33 л/сек
Кацелово	2 кладенеца	22 л/сек
Острица	2 кладенеца	18 л/сек
Батишница	2 кладенеца	18 л/сек
Чилнов	2 каптажа	12 л/сек
Баниска	2 каптажа	180 л/сек
Каран Върбовка	1 кладенец	16 л/сек
Широково	1 кладенец	10 л/сек
Бъзовец	1 каптаж	6 л/сек

Източник: Общински план за защита при бедствия, аварии и катастрофи на община Две могили през 2012 год.

Водоизточниците са достатъчни. По информация от БДУВ Дунавски район Плевен – План за управление на речните басейни в Дунавски район определени санитарно-охранителни зони има учредени около водоизточниците за питейно битово водоснабдяване в Каран Върбовка, Чилнов и Бъзовец.

Водоснабдяването на гр. Две могили се осъществява основно от водоснабдителна група Батин – Две могили, а селата Помен и Могилино – от помпена станция „Баниска”.

Всички населени места в общината са водоснабдени, няма населени места с режим във водоснабдяването. Водопроводната мрежа в населените места е силно амортизирана, което предизвиква чести аварии. Необходима е подмяна на старите етернитови тръби с нови.

В населените места в общината няма изградена канализация.

С ОУПО ще се изследва и определят:

- източници – капацитет и състояние на водоснабдителната мрежа;
- магистрални водопроводи - капацитет и състояние, възможност за поемане на допълнително натоварване, нови трасета;
- резервоари - оценка за достатъчност на изградения обем на резервоарите;
- изследване на необходимостта и определяне на места за съоръжения в някои населени места в общината;
- правилата за прилагане на плана да изискват от последващите подробни устройствени планове за реконструкция на разпределителните мрежи в населените места чрез подмяна на съществуващите тръби.

По степен на изграденост на канализационната мрежа в населените места и пречиствателни станции за отпадъчни води има значително изоставане спрямо развитието на водоснабдителните системи. С ОУПО ще се изследва и определи:

- начин на отвеждане на отпадъчните води от населените места и
- отразяване на места отредени за локални пречиствателни съоръжения;
- главни колектори - капацитет, възможности за поемане на допълнителни натоварвания при необходимост от провеждане на водни количества по-големи от тези в момента, необходимост от нови;
- правилата за прилагане на плана да изискват от последващите подробни устройствени планове за изработване на схеми за канализация на населените места.

II.1.2.1.3 Напоителни системи

Ще бъдат изследвани състоянието на напоителните системи на територията на общината, тяхната степен на изграденост и функционалност.

На територията на общината е била изградена хидромелиоративна система (гр. Две могили, селата Пепелина, Баниска, Кацелово, Чилнов), която се охранява от реките Черни Лом и Баниски Лом. От години системата не се ползва, каналите и съоръженията са в много лошо състояние – разрушени и разграбени.

II.1.2.2 Подземни води

Подземните води са безнапорни по характер. Движението им се осъществява по отделни водотоци, за долен водоупор служат по-глинести или по-плътни карбонатни седименти. Направлението им е към хидрографската мрежа, но принципно на северозапад, север и североизток. Подхранват се от инфилтрация на валежни и кватернерни (подлъсови) води, а се дренират от речно-овражната система и от низходящи извори с различен дебит.

Водите на барем-аптския водоносен хоризонт и подземното водно тяло в слой триас-юра-креда представляват главният източник за питейно водоснабдяване. Едни от най-големите извори от барем-аптските седименти с дебит 5-7 л/с са при селата Широково и Пепелина.

За разлика от повърхностните води, химичното състояние на подземните води в изключителна степен се определя от наличието на дифузни източници – особено – торени при земеделието, стари сметища без изолационни екрани и т.н. При подземните водни тела съществено значение

има тяхното количествено състояние. Логиката при конфигуриране на подземните водни тела е различна от тази за повърхностните и в изключителна степен зависи от геоложката характеристика на условията, в които то е формирано. Това включва възраст (условия на образуване), литоложка характеристика, тектонски особености на района и т.н. Поради тези причини не е рядък случая, при който едно подземно водно тяло попада в различни райони на басейново управление и отнасянето му към един или друг район на басейново управление е доста условно или главно административно обусловено. Република България се разделя на три хидрогеоложки региона: Мизийски, Балканиден и Рило-Родопски,. Предвид етажното разположение на водоносните формации в редица райони и без да се следва строга стратиграфска последователност, контурите на подземните водни тела са разположени в 8 слоя за цялата територия на Р. България.

II.1.2.2.1 Състояние на подземните води

В екологичната оценка ще бъде представена информация за разпределението на подземните водни тела по слоеве и за химично състояние.

Информацията и оценката на състоянието на подземните водни тела ще включва:

II.1.2.2.1.1 Извори

- Местоположение (географски и геодезически (система 1970 г.) координати).
- Ползвател или собственик.
- Геоложка характеристика (скали, възраст).
- Хидрогеоложка характеристика (Експлоатирано подземно водно тяло).
- Данни за дебита (максимален, минимален, среден).
- Данни за химичния състав на водите.
- Данни за ползваното водно количество – годишно, месечно, дневно.
- Данни за предназначението на водата.
- Данни за наличие или липса на санитарно-охранителна зона.
- Оценка на ресурсите от подземни води на извора.
- Има ли разрешително за водовземане от подземни води.

II.1.2.2.1.2 Сондажни и шахтови кладенци

- Местоположение (географски и геодезически (1970 г.) координати).
- Ползвател или собственик.
- Геоложка характеристика (скали, възраст).
- Хидрогеоложка характеристика (Експлоатирано подземно водно тяло).
- Дълбочина на сондажа, водно ниво, вид на помпеното оборудване.
- Данни за средноденощния експлоатационен дебит.
- Данни за химичния състав на водите.
- Данни за ползваното водно количество – годишно, месечно, дневно.

- Данни за предназначението на водата.
- Данни за наличие или липса на санитарно-охранителна зона.
- Оценка на ресурсите от подземни води на кладенеца.
- Разрешителни за водовземане от подземни води.
- Данни за издадените разрешителни от БДУВ „ДР“ - Плевен за водовземане на подземни води от сондажни и шахтови кладенци на юридически лица на територията на общината – ползвател, разрешен дебит, разрешено годишно водно количество, предназначение на водата, подземно водно тяло, срок на валидност на разрешителното за водовземане.
- Данни за приблизителния брой регистрирани частни кладенци за лични нужди на територията на общината – в кое населено място, колко броя.

II.1.2.2.1.3 Термоминерални води

- Местоположение (географски координати) на термалния извор или сондаж.
- Ползвател, собственик или концесионер на извора или сондажа за добив на термоминерални води.
- Продължителност на концесията.
- Геоложка характеристика на извора или сондажа (скали, възраст).
- Хидрогеоложка характеристика на извора или сондажа (Експлоатирано подземно водно тяло).
- При експлоатация на термални води чрез сондажи - дълбочина на сондажа, водно ниво, вид на помпеното оборудване.
- Данни за средноденонощния експлоатационен дебит на сондажа или за максимален, минимален и среден дебит на извора.
- Химичен състав и температура на водите.
- Ползвано водно количество от извора или сондажа – годишно, месечно, дневно.
- Предназначението на водата.
- Наличие или липса на санитарно-охранителна зона около извора или сондажа.
- Оценка на ресурсите от подземни води на кладенеца или извора.
- Разрешителни за водовземане от подземни води.

Въз основа на гореописаните анализи и представен ще се състави правилна оценка и баланс на състоянието на подземните води на територията на общината, както и перспективи за използването на подземните води.

II.1.3 Почви, геоложка основа и земни недра

Почвите на територията на общината са представени от плодородните типове – черноземи, алувиално-ливадни и сиви горски, като доминират черноземите. Образувани са при умереноконтинентален климат върху скална основа от лъос, мергели, варовици, наноси и под степна или лесостепна растителност. Почвените типове са разположени мозаечно, като

алувиалните и алувиално-ливадни пясъчливи и пясъчливо-глинести са съсредоточени в долините на двете основни реки – Баниски Лом и Черни Лом.

II.1.3.1 Класификация на почвите

II.1.3.2 Земеползване

Предвидено е представянето на информация за заетостта и използването на земеделската земя и земи заети от горския фонд.

При земеделските територии обработваемите земи са 76.16 % и се разпределят на ниви и други посевни площи - 185 559.878 и лозя, овощни градини и други трайни насаждения 5 145.482 дка. Климатичните и почвени характеристики в общината са подходящи за отглеждане на широк набор от култури, но тези възможности не се използват пълноценно. От тях успешно се реализира само отглеждането на зърнени култури. Пшеницата се отглежда на 37.9 % от площите, като нейните масиви са нараснали за 2 години от 58 719 дка на 61 568 дка. Следват отглеждането на слънчоглед върху 27.8 % от площите, ечемика с 14.14 % и царевичата с 14.00 %. Трайните насаждения бележат сериозен спад. Зеленчукопроизводството е с минимално участие в селскостопанското производство, а поливното земеделие е сведено до нула.

Горите и горските площи са пръснати мозаечно и представляват отделни по-големи или по-малки комплекси с различна форма и големина. Относително най-големите горски площи (повече от 8 хил. дка.) се намират в землищата на селата Кацелово, Баниска, Острица и Бъзовец. В структурата на горите по собственост доминират държавните гори с 90 %. Общинската собственост обхваща останалите 10 %, а частните гори са незначителен процент.

По видов състав горите са предимно широколистни. Около населените места и на стръмните терени преобладават иглолистните видове. По бреговете на р. Черни Лом и Баниски Лом са култивирани топола, върба и бряст. В преобладаващата си част горите имат защитни, водоохранителни, ландшафтно-рекреационни и в минимална степен стопански функции.

II.1.3.3 Състояние на почвите

Ще бъде оценено състоянието на почвите на територията на община Две могили.

II.1.3.3.1 Замърсени почви

Ще бъде извършена инвентаризация на нарушените терени, въз основа на предоставена от компетентните органи информация;

Ще се предложи да се предвиди рекултивация на установените нарушени терени с оглед бъдещото им функционално използване.

II.1.3.3.2 Нарушени и рекултивирани терени

Състоянието на почвите в общината е добро. На територията ѝ са определени два пункта за почвен мониторинг – при с. Батишница и при с. Кацелово. Наблюдаваните индикатори са в границите на нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата. Не са регистрирани наличия над пределно допустимите концентрации на тежки метали, засоляване и кисляване на почвите.

Няма констатирани замърсявания на почвата с нефтопродукти и препарати за растителна защита. Залежалите препарати за растителна защита от централния общински склад в гр. Две могили и Б-Б кубовете от с. Батишница са депонирани на Регионално депо – Русе.

Проблем за състоянието на почвите в общината е водоплощната и ветрова ерозия и свлачищните процеси по поречието р. Черни Лом.

Общинската администрация е закрила 19 броя нерегламентирани сметища в населените места, като се провеждат мероприятия за рекултивацията им.

В екологичната част ще бъдат описани наличието на рекултивирани терени на територията на общината или такива които предстои да бъдат рекултивирани по вече одобрени планове за рекултивация.

II.1.3.3 Геоложка основа и земни недра

Земната основа на община е характерна с наличието на лъос. Седиментните скали са представени от здрави, кремави на цвят органогенни варовици от Русенската свита (долен апт) и прослойки от мергели. Основата е изградена от нагънати палеозойски метаморфни скали.

Нерудните полезни изкопаеми са представени от находища на русенски варовик. Рудни полезни изкопаеми не са открити. В землището на с. Бъзовец в края на 90-те години са правени проучвания за наличие на природен газ.

II.1.4 Ландшафт

Класификационната система на ландшафтите в България (География на България, 1997 г.) е изготвена съгласно класифицирането на природно-териториалните комплекси в България. Ландшафтната система включва 4 класа ландшафти: равнинни, междупланински равнинно-низинни, котловинни и планински, обхващащи 13 типа, 30 подтипа и 77 групи ландшафти.

Съгласно схемата на ландшафтното райониране (География на България, 1997 г.) страната е поделена на четири области:

- Севернозонална област на Дунавската равнина – обхващаща 4 подобласти и 33 района;
- Старопланинска област – обхващаща 4 подобласти и 21 района;
- Южнобългарска планинско-котловинна област - обхващаща 10 подобласти и 50 района;
- Междупланинска зонална област на южнобългарските низини и ниски планини - обхващаща 6 подобласти и 23 района.

Типологията на ландшафтите в България е направена съобразно природните условия и спецификата на ландшафтните компоненти. Един от основните фактори за дефиниране на ландшафтните типове е релефа. Чувствителните ландшафти обхващат уникалните ландшафти на природните забележителности, които са под законова защита.

Разпределението на природните забележителности по райони ще бъде представено в екологичната оценка.

В качеството си на териториална система, всеки ландшафт се разглежда като: ресурсна система; среда за живота и дейността на човека; система, съхраняваща геофонда; източник на естетическо въздействие.

Територията на община Две могили попада в класа на равнинния ландшафт и неговите типове на умереноконтиненталните ливадно-степни равнини и възвишения и открития карст. Те се характеризират с високи естетически качества. Имат висока степен на изявеност, във визуален аспект и пространствено-зрително въздействие.

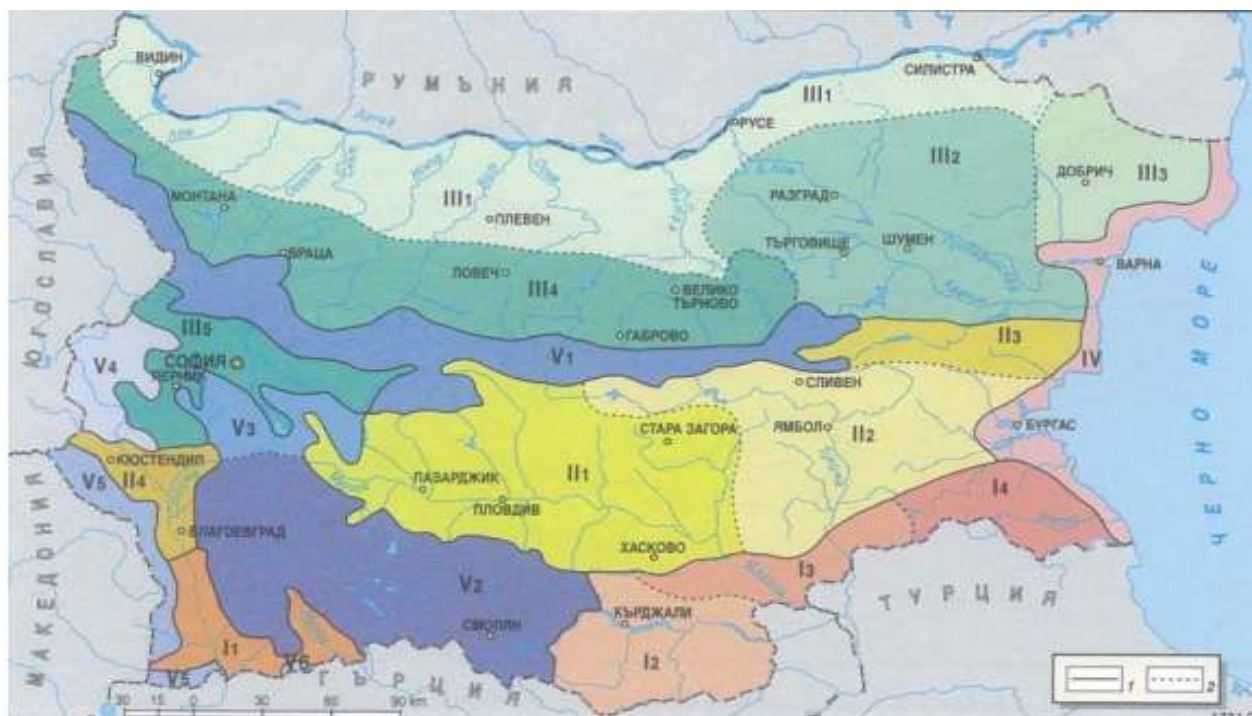
Естествените ландшафти са добре съхранени и хармонизират с антропогенните. Ландшафтният потенциал на общината предполага развитие на различни видове туризъм, биологично земеделие и животновъдство, устойчивост на местната общност.

II.1.5 Биологично разнообразие – растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии

Биологичното разнообразие се определя от множество фактори основните, от които са географско разположение, релеф, климат, скален състав, почви, наличие на естествени водни тела, характер на антропогенното въздействие върху природната среда и др. Съчетанието на

тези фактори определя до голяма степен структурата на биологичното разнообразие, изразена главно чрез богатството на биологични видове.

В биогеографско отношение, територията на община Две могили принадлежи към Севернобългарския биогеографски район, III1- Дунавски подрайон (по Груев, 1988)

I-Южнобългарски район: I1-Струмско-Местенски подрайон; I2-Източнородопски подрайон; I3-Долномаришко-Долнотунджански подрайон; I4-Странджански подрайон; II-Среднобългарски район: II1-Подрайон на Горнотракийската низина; II2-Подрайон на Тунджанската хълмиста низина; II3-Източ-ностаропланински подрайон; II4-Горнострумски подрайон; III-Севернобългарски район: III1 -Дунавски подрайон; III2 -Лудогорски подрайон; III3 -Добруджански подрайон; III4-Предбалкански подрайон; III5-Софийско-Радомирски подрайон; IV-Черноморски район; V-Планински район: V1-Старопланински подрайон; V2-Рило-Родопски подрайон; V3-Витошко- Ихтимански подрайон; V4-Краищенско-Конявски подрайон; V5-Западнобългарски граничен планински подрайон; V6-Подрайон на Славянка.

69 444 дка от територията на общината са горски фонд. В горите преобладават широколистните дървесни видове, като най-срещани са сребролистната липа и акацията. Образуват чисти и смесени издънкови насаждения, в чийто състав участват зимен дъб, летен дъб, благун, клен, мъждрян, габър. Иглолистните гори са с по-малко разпространение, представени са от бял бор, черен бор, смърч. В резултат на залесителни дейности покрай бреговете на реките Баниски Лом и Черни Лом са създадени множество тополови култури. Налице е голямо разнообразие на лечебни растения, обусловено от биогеографското разположение и климатичните особености на района.

Фауната е представена от десетки видове птици, земноводни и влечуги, риби и безгръбначни. От бозайниците, представляващи интерес за ловния туризъм, на територията на общината обитават благороден елен, сърна, дива свиня, заек, фазан, яребица, вълк, чакал, лисица, дива котка, бялка и др.

II.1.5.1 Растителност

В подточката в екологична оценка ще бъде представена обобщена за територията на община Две могили информация за състоянието на растителността към настоящия момент автохтонни видове, дървета, храсти и треви, изчезнали видове, ендемити, видове, включени в Закона за биологичното разнообразие, типовете природни местообитания и др.

II.1.5.2 Животински свят

В подточката в екологичната оценка ще бъде отразена обобщена за територията на общината информация за фаунистичното разнообразие, в т.ч. на гръбначните животни, безгръбначните

животни, ендемичните родове, видове и подвидове животни. Ще бъде представена информация за тенденциите в състоянието на популациите.

II.1.5.3 Защитени зони

Защитените зони са територии, предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение. Защитените зони на територията са както следва:

За опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна:

33 „Ломовете“ (Код в регистъра: BG0000608).

За опазване на дивите птици:

33 „Ломовете“ (Код в регистъра: BG0002025).

При разпореждане от страна на компетентния орган РИОСВ – Русе, към екологичната оценка ще бъде изготвен доклад за оценка на степента на въздействие, в който ще бъде представена информация за всяка една от тях, предмета на защита, както и графични материали за разположението им и точни граници спрямо територията на община Две могили. Ще бъдат анализирани възможните въздействия върху предмета на защита в зоните при прилагането на плана. Ще се оцени степента на въздействието, продължителност и значимост. Степента на увреждане ще се оценява най-малко като отношение на площта на местообитанията - предмет на опазване, която ще се увреди, спрямо тяхната площ в дадената защитена зона и в цялата мрежа от защитени зони.

Ще се направят предложения за смекчаващи мерки, мерки за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия в резултат на прилагането на плана, върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

За установяване на площите попадащи в териториалния обхват на 33 ще бъде изготвена и приложена картен материал. Ще бъдат описани забранените дейности в обхвата на защитените зони.

II.1.5.4 Защитени територии

На територията на община Две могили са обявени следните защитени територии, по реда на Закона за защитените територии:

Защитена местност „НАХОДИЩЕ НА УЕХТРИЦОВА УРОКА - С. ОСТРИЦА“ (Код в регистъра: 552);

Природна забележителност „ОРЛОВА ЧУКА“ (Код в регистъра: 36).

II.1.6 Културно-историческо наследство

Културното наследство е неизменна част от околната среда и може да се определи като „антропогенна околна среда“. По тази причина, в плана трябва да бъдат предвидени и инициативи и мерки, свързани със защитата и опазването на обектите на културното наследство. В екологичната оценка ще бъде представена информация за културните обекти, археологически и исторически обекти на територията на общината.

Община Две могили е заселена от най-ранна древност и на територията ѝ са съхранени недвижими културни ценности (паметници на културата) от различни епохи – 69 обекта, в това число: 27 обявени и 42 деклариращи.

Според научната и културната област, към която се отнасят, недвижимите културни ценности са: 41 архитектурно-строителни, 14 археологически, 12 исторически, 2 художествени, като 1 обект от тях е със статут на архитектурно-строителен и художествен паметник на културата. Според пространствената им структура и териториален обхват всички обекти са единични

ценности. Изключение прави пещерата „Орлова чука“ с прилежащия ѝ терен – археологически резерват.

Според културната и научна стойност и обществената им значимост обявените културни ценности са категоризирани, както следва:

- „национално значение“ – 1 обект в гр. Две могили (къща на Филип Тотю), 1 обект в землището на с. Каран Върбовка (скривалище от хайдушкото движение южно от м. „Аязмото“), 3 обекта в землището на с. Пепелина (пещерата „Орлова Чука“, праисторическо селище пещера „Орлова Чука“, кале);

- „местно значение“ – 3 обекта в землището на с. Баниска (антична крепост, два паметника на загинали руски офицери и войници, скална килия), 1 обект в с. Батишница (праисторическо селище), 1 обект в землището на с. Бъзовец (църква в м. Дрен чешме), 1 обект в гр. Две могили (надгробен паметник на Филип Тотю), 2 обекта в землището на с. Каран Върбовка (праисторическо селище и късноантично и средновековно селище в м. Аязмото), 1 обект в землището на с. Кацелово (паметник на загинали руски офицери), 2 обекта в землището на с. Пепелина (скални килии и антична крепост), 1 обект в землището на с. Помен (братска могила на загинали руски войници), 1 обект в с. Чилнов (паметник на поручик Ал. Ф. Хомутов), 5 обекта в землището на с. Широково (скални килии, останки от т.н. манастир, късноантично укрепление, лобно място на войводата Върбан Йорданов);

- „за сведение“ - 3 обекта в землището на с. Баниска (паметник на плача в църковния двор, селищна могила в м. Кавлъка, кале в м. Канарата).

За два деклариран обекта (църква „Въведение Богородично“ в с. Каран Върбовка и църква „Св. Архангел Михаил“ в с. Широково) е определена предварителна категория „III група“.

Териториално разпределение на недвижимите културни ценности е неравномерно. Най-голяма е концентрацията в землищата на с. Баниска – 24 обекта и с. Кацелово – 15 обекта. Преобладаващата част от обектите са разположени извън населените места, най-много са в землищата на с. Баниска – 19 обекта и с. Кацелово – 9 броя. Най-голям брой културни ценности в населените места има в с. Кацелово – 6 обекта, с. Баниска – 5 обекта, с. Широково – 5 обекта и с. Пепелина - 4 обекта. За с. Могилино и неговото землище няма информация за обекти на недвижимото културно наследство.

На територията на общината има и непроучени могили, които са извън общия брой на културните ценности, но със статут на паметници на културата от национално значение.

От групата на археологическите културни ценности с най-значима научна и културна стойност и експозиционни качества са пещера и праисторическо селище „Орлова чука“ в землището на с. Пепелина. Останалите идентифицирани археологически обекти (скални килии, селищни могили, калета, праисторически селища, късноантични и средновековни селища, могили) в землищата на селата Баниска, Батишница, Каран Върбовка, Пепелина, Широково и в землището на гр. Две могили не са напълно проучени.

Групата на архитектурно-строителни културни ценности включва религиозни обекти и жилищни сгради. От обектите с религиозен характер с историко-познавателно значение и архитектурни и художествени достойнства се отличават възрожденските църкви „Успение Богородично“ в с. Кацелово (тя е и художествен паметник), „Св. Иван Рилски“ в с. Острица и „Св. Архангел Михаил“ в с. Широково. Въпреки, че няма статут на културна ценност, към тази група може да се отнесе и манастирът „Св. Марина“ в землището на с. Каран Върбовка.

Жилищни сгради характерни за местната строителна традиция със статут на деклариран ценности се намират в с. Баниска – 17 обекти, в с. Бъзовец – 1 обект, в с. Кацелово – 8 обекта и в с. Широково – 2 обекта.

Групата на деклариран културни ценности на територията на общината включва още чешми и антични крепости и укрепления. Намират се в землищата на селата Кацелово, Баниска и Широково и в самото с. Пепелина.

Към групата на недвижимите исторически културни ценности принадлежат: 2 обекта в с. Баниска и землището му, 2 обекта в с. Батишница, 1 обект в гр. Две могили, 1 обект в землището на с. Кацелово, 1 обект в с. Чилнов. По-значими от тях са:

- историческата местност - лобно място на войводата Върбан Йорданов, намираща се на 1 км северозападно от с. Широково;

- скривалището от хайдушкото движение, южно в м. „Аязмото“ в землището на с. Каран Върбовка;

- къщата-музей на Филип Тотю в центъра на гр. Две могили.

Във всички населени места са издигнати възпоменателни знаци по повод участие на местни жители във войните 1885, 1912-1913, 1915-1918, 1944-1945 години, както и паметници на загинали руски войни по време на Руско-турската освободителна война.

В къща-музей на Филип Тотю е представена експозиция с лични вещи на войводата, документи за живота и дейността му и снимки; в друга част на къщата е възстановен интериор на стара балканска къща с оригинални вещи от времето, когато е живял войводата.

В народните читалища в селата в Баниска, Батишница, Бъзовец, Кацелово, Чилнов и Широково са организирани етнографски сбирки.

В общината са съхранени местните фолклор и традиция. Повечето народни читалища организират фолклорни групи за песни и танци и участват в културния живот на общината с обреди и празненства и художествено-изпълнителско изкуство.

Ежегодно се провеждат международен детски фолклорен фестивал „С фолклора от миналото – заедно в бъдещето“, летен фолклорен фестивал в м. „Аязмото“, летен фолклорен събор „Орлова чука“ в природния парк, Събор на етнографска група Хърцоите. Всички тези фестивали и събори, организирани на територията на община Две могили, са фактор за устойчиво развитие на туризма.

II.1.7 Отпадъци

Общината има одобрена актуализирана програма за управление на дейностите по отпадъците. Въведена е система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци, обхващаща 100 % от населението. Периодично се извършва подмяна на старите и амортизирани съдове с нови. Разделно събиране на отпадъци от опаковки има само в гр. Две могили.

На територията на общината се генерират основно битови и строителни отпадъци и в ограничени количества – производствени и опасни отпадъци. От Програмата за управление на отпадъците в общината е видно вариране на количествата генерирани по години битови отпадъци в широки граници, без ясно разграничен сезонен характер на образуването им.

С цел намаляване на количествата отпадъци за депониране общината поддържа договори с организации по оползотворяване на отпадъците от опаковки и други специфични потоци отпадъци (излезли от употреба луминисцентни и живакосъдържащи лампи, излезли от употреба моторни превозни средства, негодни за употреба батерии и акумулатори и др.).

Генерираните потоци отпадъци в община Две могили до края на 2017г. се обезвреждаха на общинско депо – Две Могили. От 01.01.2018г. отпадъците се извозват и депонират на Регионално депо – Русе, въз основа на сключен договор с оператора на депото и в съответствие с дадените от РИОСВ-Русе указания. Тази организация по управление на отпадъците ще бъде използвана до изграждането и въвеждането в експлоатация на новото регионално депо Борово-Бяла. Спрени от експлоатация са сметищата в населените места и за част от тях са предприети мерки за рекултивация. Предстои стартиране на процедура по проектиране и рекултивиране на закритото общинско депо.

Общинската администрация провежда политика на наблюдение, контрол и санкции за възникване и премахване на „криминални“ сметища в извън населените места.

В екологичната оценка ще бъде представена подробна информация за състоянието на управлението на основните типове и групи отпадъци, в т.ч. информация за напредъка към момента на дейностите свързани с отпадъците. Предвидени са следните подточки, като за целите на настоящото задание е представена само резюмирана информация за съдържанието им:

II.1.7.1 Битови и строителни отпадъци

II.1.7.2 Отпадъци от батерии и акумулатори

II.1.7.3 Отпадъци от електрическо и електронно оборудване

II.1.7.4 Излезли от употреба гуми

II.1.7.5 Отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

II.1.7.6 Отпадъци от моторни превозни средства

II.1.7.7 Опаковки и отпадъци от опаковки

II.1.7.8 Отпадъци от болнични заведения

II.1.7.9 Опасни и неопасни отпадъци

II.1.8 Вредни физични фактори

Факторите, оказващи неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и околната среда са наднормените шумови нива, йонизиращите и нейонизиращи лъчения, топлинното замърсяване, вибрациите и др.

За територията на община Две могили няма регистрирани повишени стойности на радиационния гама фон. Няма повишена активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух, необработваемите земи и повърхностните водни течения.

В община Две могили няма ситуирани промишлени инсталации и съоръжения, точкови източници на наднормени шумови нива. Съществуващите производства са разположени в производствено-складови зони до населените места и влиянието на излъчвания от тяхната дейност шум върху населението е минимално. Инцидентни превишения на допустимите гранични нива на шум (70 dB(A)) се формират в някои обекти като бензиностанции, дървопреработващи работилници, пазари, стадиони и др.

Възможно е шумово замърсяване от линейни източници – обектите на пътната и железопътната инфраструктура и е в зависимост от интензивността на автомобилния и железопътния трафик. На повишен риск от шумово натоварване са изложени жителите на общинския център – гр. Две могили, поради преминаването през града на третокласния път III-501 и железопътната линия Русе-Горна Оряховица.

Вътрешнообщинската пътна мрежа не формира постоянно шумово натоварване поради слаб автомобилен трафик. Същото се отнася и за първокласният път I-5 (Е-85), тангиращ към участък от общинската територия в северозападна посока далече от населени места.

В землищата на гр. Две могили и с. Батишница съществуват терени за селскостопански летища, които в момента не функционират.

За ограничаване на вредното въздействие на шума в околната среда е приета Директива 2002/49/ЕО от 25.06.2002 г. за оценка и управление на шума в околната среда. Основните й изисквания са въведени в националното ни законодателство чрез Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС) и подзаконовата нормативна база към него.

В екологична оценка за целите на оценката на текущото състояние на околната среда по отношение на фактор „шум“ ще бъде представена информация за нормите за шум.

II.1.9 Население и човешко здраве

Съществуващото състояние се използва за анализ и оценка на здравни социално – икономически въздействия от плана. Планът е база и за определяне на ефективността на прогнозните мерки за профилактика на възможното неблагоприятно влияние на околната среда върху здравето на населението.

В екологичната оценка ще бъде представена информация и направен анализ по отношение на текущите стойности на показателите местоживеене на населението, гъстота на населението, разпределение на населението по пол и възраст, миграционни процеси – механичен прираст, раждаемост и естествен прираст, смъртност, здравно състояние на населението (заболеваемост).

В община Две могили към началото на 2011 г. живеят 9442 д. Средногодишният брой на населението на общината за 2011 г. е с 9529 д., или с 87 д. повече от началото на годината. Броят на населението на общината я отнася към категорията на много малките общини в страната.

Динамиката в броя на населението в периода между двете преброявания (2001 и 2011 г.) показва, че населението е намаляло с 20,9 %. Този темп на обезлюдяване на общината е почти три пъти по-голям от средния за страната за същия период (7,1 %). Тази неблагоприятна тенденция е характерна за всички населени места.

Териториалното разпределение на населението по населени места е представено на следната таблица.

Населени места	Брой население към			
	2007 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Община Две могили	10851	10341	10089	9442
гр. Две могили	4411	4342	4314	4218
с. Баниска	1331	1291	1234	1105
с. Батишница	749	709	675	624
с. Бъзовец	996	938	920	859
с. Каран Върбовка	493	448	451	392
с. Кацелово	912	841	811	752
с. Могилино	409	337	307	245
с. Острица	393	354	334	281
с. Пепелина	32	30	27	25
с. Помен	465	440	421	408
с. Чилнов	550	509	499	451
с. Широково	111	102	96	82

Източник: НСИ. Текуща демографска статистика

Естественият прираст на населението в община Две могили за периода е отрицателен – 122, като съответно и средният годишен коефициент на естествен прираст е отрицателен – 12,1 %. Тенденцията за запазване на отрицателния естествен прираст следва да бъде отчитана при прогнозните разчети за стандартните и специфичните възрастови групи от населението.

Механичното движение на населението за периода 2007-2011 г. показва, че средно на година за този период в общината са се заселили по 142 лица, а са се изселили по 264 лица. Механичният прираст средногодишно е отрицателен, макар и за мащабите на общината не е малък – 122 д. средногодишно. Високият среден коефициент на изселване – 25,7 % е с голяма тежест за намаляващия брой на населението на общината.

В териториален аспект по-силно засегнати от механичното движение на населението са селата Кацелово, Могилино и др. Населените места с по-компактни групи от ромския и турския етнически етнос са с по-нисък коефициент на изселване. Показателите за механичното

движение на населението по населени места показва, че през 2011 в сравнение с 2007 г. е налице влошаването им.

Половата структура на населението на Община Две могили не се различава съществено от тази за страната и област Русе - броят на жените е 50,8 % от общия брой на населението на общината.

Възрастовата структура на населението на община Две могили е проблемна, т.е. населението във високите възрастови групи нараства, за сметка на този в ниските възрасти, т.е. населението застарява.

Стандартната възрастова структура на населението към 2011 г. в сравнение с 2007 г. показва, че тя продължава да се деформира, т.е. за сметка на броя и относителния дял на младото по възраст население, нарастват броят и делът на населението в трудоспособна и в над трудоспособна възраст.

Съществен проблем е, че е налице трайна тенденция на намаляване на контингентите от млади хора за сметка на нарастване на възрастните.

В много малките села възрастовата структура на населението е силно нарушена. Там процесът на застаряване на населението е по-изразен. В селата Пепелина, Широково, Острица повече от 50 % от жителите им са в над трудоспособна възраст. Под 15 годишна възраст са по-малко от 7 % от жителите им.

В сравнение с 2007 г. е налице „свиване” на броя на лицата в специфичните възрастови контингенти, и особено във възрастовите групи 0-2; 3-6 и 6-14 годишна възраст, което е наложило през последните години да се пристъпи към преструктуриране на училищната мрежа в общината.

Образователната структура на населението по данни към 2011 г. показва, че и за община Две могили е характерна тенденцията за увеличаване дела на по-образованото население. От общия брой на населението на 7 и повече навършени години лицата с висше образование са 7,0 %, повече от една трета е със средно образование (34,5 %). Все още твърде висок е броят и делът на лицата с по-ниско образователно равнище. С основно и по-ниско образование към 2011 г. са 56,5 %, а като неграмотни са се самоопределили 1,8 %. В териториален аспект с по-високообразовано население са гр. Две могили и селата Батишница и Широково.

В етническата структура на населението преобладават българите –59,0 % от общия брой лица, които са посочили своята етническа принадлежност. На второ място е турската етническа група, която включва 29,1 % от населението, а на трето място – ромската с 11,5 %. В няколко населени места единствената етническа група е българската – с. Острица и с. Широково. С по-висок дял на турския етнос са селата Помен, Каран Върбовка и Батишница. Етническата група на ромите е с по-висока концентрация в с. Баниска (35,4% от населението), с. Бъзовец и с. Чилнов.

Икономически активното население в Община Две могили възлиза на 3436 д., а икономически неактивното – на 4003 д. Пропорцията между двете основни групи не е в полза на икономическия потенциал на човешкия ресурс. Териториалното разпределение на икономически активното население по населени места показва, че с по-нисък дял на икономически активното население (под 30 %) са селата Пепелина, Широково, Помен, Острица.

Заети/наети лица към 2011 г. са 2489 д. заети или 72,4 % от икономически активната част на населението. Този дял е по-нисък от съответния за област Русе (86,8 %) и средния за страната (85,1%). По населени места не се наблюдават много съществени териториални различия в броя на заетите лица.

Секторната структура на наетите лица и промените в нея за периода 2007 – 2010 показват, че наетите в първичния сектор са съизмерими с броя на наетите във вторичния сектор и почти два пъти по-малко от наетите в третичния. Делът на наетите в първичния сектор (24,2 %) е почти равен на този за вторичния (25,5 %). За настъпилите изменения в отрасловата структура са характерни спадът на наетите в отраслите търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство, намалението на наетите в образованието и др.

Безработицата в общината се увеличава като резултат от слабата динамика в броя на наетите лица и тенденцията на нарастване на броя на икономически неактивните лица. Равнището на безработица в общината през 2012 г. е твърде високо – 22,7% , при средни равнища от 11,4 % за страната и 10,3 % за област Русе.

Видът и структурата на здравеопазването, в т.ч. и характера на здравната инфраструктура в община Две могили, са определени и заложи в Регионалната здравна карта на област Русе. Съобразно нея, в община Две могили здравеопазването е представено само от извънболнична лечебна помощ. Тя включва първична извънболнична медицинска помощ, стоматологична помощ и неотложна медицинска помощ.

За периода 2007 – 2011 г. броят на лекарите и стоматолозите се запазва почти на едно и също ниво. Лекарите се увеличават от 6 на 7, а стоматолозите остават 4 д. Съотношението между числеността на населението, редуциран с експертно определен коефициент на здравно неосигурените лица, показва че средният брой на пациентската листа на един общопрактикуващ лекар в общината е около 1500 – 1650 ч. и е в рамките на действащия норматив.

Основната част от амбулаториите е локализирана в гр. Две могили. Стоматологичното обслужване на населението се извършва от 4 индивидуални дентални практики, локализирани в 3 населени места. Териториалното разположение на индивидуалните практики обхваща всички населени места, като по-малките от тях се посещават по график. Общопрактикуващите лекари в гр. Две могили обслужват и селата Батишница, Каран Върбовка, Широково, Пепелина и Острица, този в с. Баниска, обслужва селата Помен и Могилино, а лекарят от с. Бъзовец – с. Чилнов.

Болничната лечебна помощ на населението от община Две могили се реализира в областната МБАЛ „Русе“ ЕАД – гр. Русе. Към тази болница е и службата за спешна медицинска помощ, разположена в общината.

II.1.10 Рискове от природни бедствия и аварии, в т.ч. големи аварии

Съгласно сеизмичното райониране на България територията на общината попада в сеизмична зона с VIII степен на интензивност. Коефициентът на сеизмичност е $K_c = 0,15$.

Речните прииждания са характерен елемент за отточния режим на реките Баниски Лом и Черни Лом. Наблюдават се изключително големи прииждания, в резултат на поройни валежи през топлото полугодие, свързани с атлантическите циклони и от снеготопене с дъждове през студеното полугодие, свързани със средиземноморските циклони.

По данни на Басейнова дирекция „Дунавски район” в теченията на двете реки са регистрирани значими минали наводнения. Съгласно изготвена оценка на риска от наводнения на територията на община Две могили с потенциален риск от бъдещо речно наводнение е р. Баниски Лом в участъка на с. Баниска.

Поради амортизираните и разрушени хидромелиоративни съоръжения не се използва потенциалът на водите за напояване.

В ПУРН в Дунавски район за басейново управление 2016-2021г. са предвидени мерките за намаляване на риска от наводнения, които се изпълняват от общинските органи.

II.2 Евентуално развитие на аспектите на околната среда без прилагането на програмата

В подточката ще бъде извършен анализ на очакваното развитие на околната среда, в случай, че ОУП на община Две могили не се реализира. По този начин ще бъде оценено въздействието на т.нар. „нулева алтернатива” или отказът от реализирането на плана. Ще бъде използвана следната таблична матрица:

<i>Компонент/Фактор на околната среда</i>	<i>Евентуално развитие без прилагане на плана</i>
---	---

III. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати

В точката ще бъдат идентифицирани вероятните засегнати територии и зони в резултат на прилагането на плана. Специално внимание ще се обърне на зони и територии с особен статут – защитени зони по Закона за биологичното разнообразие, защитени територии по Закона за защитените територии, зони за защита на водите, обекти, подлежащи на здравна защита и други.

IV. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана, включително отнасящи се до райони с особено екологично значение, като защитени зони по Закона за биологичното разнообразие

Ще бъде извършен анализ и оценка на съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво. В резултат на анализа, ще бъдат изведени и основни изводи за екологичните проблеми, за които разрешаване ще допринесе прилагането на плана. Също така ще бъдат изведени изводи за възможността, определени съществуващи екологични проблеми да се задълбочат в резултат на прилагането на плана.

Пълноценното използване на природния ресурс на общината поставя следните изисквания към ОУПО:

- по отношение на климатичните характеристики: да се предложат мерки за ограничаване на неблагоприятните последствия от снегонавяване чрез защитно озеленяване на пътищата; ветрозащитни пояси в равнинните обработваеми площи;
- по отношение на хидроложкия ресурс: да се осигурят устройствени условия за опазване, правилно и икономически ефективно използване на повърхностните и подземните води; осигуряване на превенция срещу вредното въздействие на водите; възстановяване и поддържане на хидромелиоративните съоръжения;
- по отношение на почвите: да се предвиди запазване на обема обработваеми площи; рекултивация на нарушени територии;
- по отношение на геоложките условия: при зонирването територията да се съобрази с наличието на лъсочна основа, както и със степента на сеизмична интензивност с цел превенция на риска;
- по отношение на защитените територии, зони и естествено биоразнообразие: да се предвидят устройствени мерки за реализация и развитие на селския, еко- и културно-познавателния туризъм, на седмичния и сезонен отдих; за запазване и увеличаване дела горските паркове.

Традиционното за общината разпределение на поземления фонд по основно предназначение и начин на трайно ползване, доминирано от селскостопанския фонд, е съхранено. През последните две десетилетия не е регистрирана тенденция към увеличаване на дела на урбанизираните територии за сметка на земите от земеделския и горския фонд.

Важно изискване към Общия устройствен план на общината е да анализира бъдещият инвестиционен интерес към територията в такива граници и форми на урбанизация, които да съхраняват в максимална степен природните ценности, включително обработваемата земя и да използват резервите на населените места.

По-нататъшното опазване на защитените територии и защитените зони и едновременното създаване на условия за реализиране за нуждите на развитието на общината на богатите туристически ресурси в тях се очертава като един от много съществените устройствени проблеми пред Общия устройствен план на общината.

С оглед осигуряване на по-нататъшното развитие на основната аграрна функция на общината и на различните форми на културно-познавателен и еко-туризъм, както и на свързани с тях индустриални производства, Планът трябва да създаде устройствени условия за локализиране на обслужващи стопански и логистични обекти и друга туристическа инфраструктура в производствени и обслужващи зони към средишни села като Баниска, Бъзовец и Кацелово, а също и в извън селищни образувания между останалите села с добър транспортен достъп. За целта следва да се използват, както евентуалните теренни резерви на бившите селскостопански дворове, така и необработваеми и пустеещи земи по възможност общинска собственост.

Необходимо е също така да се създадат устройствени условия за възстановяване и развитие на хидромелиоративната система на общината.

По-нататъшното локализиране на ветрогенераторни паркове и фотоволтаични полета следва да се съобрази с ограничителните условия, определени от министъра на околната среда и водите в Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г., които не допускат изграждането на тези видове съоръжения в обхвата на защитените зони по Natura 2000.

Друга задача на плана е да отчете евентуалното влияние върху териториалната структура на общината от предвижданото изграждане на скоростен път и скоростна железница Русе – Велико Търново – Истанбул.

Анализът на основните демографски показатели мотивира следните обобщени изводи:

- Налице е траен процес на обезлюдяване на всички населени места;
- Ограничена е възможността за бъдещото възпроизводство на населението по естествен път;
- Налице е процес на застаряване на населението. Намаляването на раждаемостта намалява възрастовите контингенти в ниските възрастови групи и това рефлектира върху функционирането на детските заведения и общообразователните училища;
- Запазва се все още висок броят и относителният дял на нискообразованите лица, вкл. и неграмотните, в резултат на което съществува проблем с квалификационната и образователна структура на работната сила;
- Намалява броят на икономически активното население;
- В структурата на наетите лица водещи функции имат отраслите от вторичния и третичния сектор;
- Очертана е тенденция на съществен спад в трудовата заетост на населението и нарастване на равнището на безработица;
- Очертана е тенденция на нарастване на относителния дял на икономически неактивното население, което преобладава над икономически активното.

Община Две могили разполага с културно наследство с изявени познавателни, възпитателни и естетико-емоционални качества.

Общият устройствен план на общината трябва да осигури условия за физическото опазване на ценностите и тяхната среда, за тяхната адаптация, социализация и промотиране.

С ОУПО да се актуализира информацията за евентуално настъпили промени в статута и режимите за опазване на обектите на наследството и същите да се отразят в опорните картни материали към плана, в това число по отношение обхвата на защитените територии, характерни елементи на културния ландшафт и местата на визуалното им възприятие и други фактори, влияещи върху проектното решение.

За културни ценности, представляващи широк публичен интерес и други културни обекти разположени извън населените места, например пещера „Орлова чука,“ с плана да се осигури съхраняване на прилежащата им среда, особено характеристиките на природния ландшафт и се предвиди изграждането на необходимата приемна инфраструктура и включването им в мрежата на туристически маршрути в границите на общината и извън тях.

ОУПО да създаде устройствени условия, респ. да предпише изисквания към последващите подробни планове, за развитие на инфраструктурата на културата, свързана с опазването и представянето на движимото и на нематериалното наследство.

ОУПО може да препоръча изработване на други документи (планове за опазване и управление, общински програми, местни наредби или др.), за нуждите на опазването на културното и природно наследство и реализация на потенциала му като ресурс на туризма.

В ОУПО ще се отразят трасетата и съоръженията на ВиК мрежата - водоизточници (местоположение, санитарно-охранителни зони), резервоари (капацитет, състояние, евентуално необходимост от изграждане на нови, в зависимост от предвижданията на плана); главни проводни - капацитет и състояние, възможност за поемане на допълнително натоварване.

В ОУПО и ДЕО ще се отрази проекта „Интегриран воден цикъл на гр. Две могили - изграждане на пречиствателна станция за отпадни води, реконструкция и разширение на водопроводна и канализационна мрежа”.

В ОУПО ще се посочи начин на отвеждане на отпадъчните води в селата и определяне на места за локални пречиствателни съоръжения (евентуално общи/групови).

Планът и ДЕО ще предвидят мерки за опазване на трасетата на изградените елементи на хидромелиоративната система в границите на напоителните полета, като ограничи промяната на предназначението на земеделски имоти, а в Правилата за прилагането му да се отбележи, че не се допуска строителство в земеделски земи в обхвата на напоителните полета (Наредба № 19 на МЗХ и МРРБ - обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г.).

V. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве при реализиране на предвижданията на плана

Въздействията върху околната среда и човешкото здраве ще бъдат оценени в съответствие със степента на подробност на предвижданията на плана, в следните подточки:

1. Климатични фактори
2. Атмосферен въздух
3. Повърхностни води
4. Подземни води
5. Геоложка основа
6. Почви
7. Ландшафт
8. Биологично разнообразие – растителност, животински свят, защитени зони и защитени територии
  - ОУПО ще допринесе, както за развитие на екологичната инфраструктура, така и за подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда, като фактор за по-добро качество на живот на населението. Реализирането на целите ще акумулира общ положителен ефект върху състоянието на компонентите на околната среда на територията на общината
  - Предвижданията в ОУПО ще допринесат за намаляване и спиране загубата на биоразнообразие, чрез изпълнение на дейности за устойчиво управление, опазване и възстановяване в рамките на НЕМ. Изпълнението на мерките, за предотвратяване, намаляване и напълно отстраняване, както и компенсирани ще създадат условия за опазване на защитените видове и хабитати, дивата флора и фауна, състоянието на природния ландшафт и биологичното разнообразие.
9. Културно-историческо наследство
10. Отпадъци
11. Вредни физични фактори

12. Материални активи

13. Население и човешко здраве

14. Рискове от природни бедствия и аварии, в т.ч. големи аварии

Очаквано положително въздействие върху състоянието на околната среда от изпълнението на предвидените по отделните цели на ОУПО и очакваните във връзка с изпълнението им благоприятни въздействия върху средата за обитаване и живот и намаление на рисковите фактори, създаващи потенциален риск за здравето на хората;

По отношение на всеки компонент и фактор на околната среда, ще бъдат оценени вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици, които се очакват при реализирането на плана.

VI. Трансгранични въздействия върху околната среда на други държави

Предвижданията на плана по характер, същност и мащабност на предвидените дейности не предполагат възникване на трансгранични въздействия върху околната среда на други държави

VII. Анализ и оценка на връзките между въздействията по отделните компоненти и фактори на околната среда

Тук ще бъде анализирана връзката между въздействията върху отделни компоненти и по отношение на отделни фактори на околната среда и човешкото здраве.

VIII. Обобщени изводи за въздействията на предвижданията на плана върху околната среда и човешкото здраве

В ОУПО и ДЕО се разработва демографска прогноза, включваща:

- Перспективна обща численост на населението на общината, в т.ч. и по населени места с прогнозен хоризонт, съвпадащ със срока на действие на ОУПО;
- Численост на специфичните възрастови контингенти от населението (3-6 год. 7-14, 15-18 години), както и по стандартни възрастови групи (в под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна възраст);
- Численост на работната сила, в т.ч. за броя на заетите.

Демографската прогноза да се разработи най-малко в два варианта, при отчитане на влиянието на задържащи и на стимулиращи фактори за демографско развитие. В прогнозните разчети да се обърне внимание на вероятността в границите на общината да има недостиг от квалифицирана работна сила и да се предложат решения за осигуряване на допълнителни трудови ресурси от съседни общини.

IX. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана върху околната среда и човешкото здраве

Въз основа на резултатите от извършените анализи и оценки на вероятните значителни въздействия върху околната среда в резултат на реализирането на плана ще бъдат препоръчани мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана върху околната среда и човешкото здраве, групирани в мерки за отразяване в плана и мерки за изпълнение при прилагането на плана.

X. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

Основно в точката ще бъде направено сравнение на „нулева алтернатива”, представляваща отказ от реализирането на плана, спрямо алтернативата ОУПО да се реализира в предложения си вид. Предвид началния стадий на извършване на предварителната и екологична оценки на програмата, е възможно идентифициране на други алтернативи за предвижданията на програмата, които също ще бъдат анализирани по отношение на тяхното въздействие върху околната среда и здравето на хората.

XI. Методи за извършване на екологичната оценка и трудности при събиране на информацията

Основната цел на екологичната оценка е интегриране на въпросите на околната среда при подготовката на плана, осигуряването на високо ниво на опазване на околната среда и постигане на устойчиво развитие. Основен подход, който ще се следва при изпълнението на поръчката, е изготвяне на документацията по екологична оценка при изпълнение на законовите и подзаконови нормативни изисквания по екологична оценка, както и наличните указания, ръководства и препоръки за извършването ѝ на национално и европейско ниво. В екологична оценка ще бъде направено подробно описание на използваните методи за извършване на екологична оценка. Ще бъдат описани и срещнатите трудности при събиране на информацията, ако такива бъдат срещнати.

XII. Мерки по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда по време на прилагането на програмата

В точката ще бъде направено предложение за мерките и индикаторите по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда при прилагането на плана. Мерките ще бъдат предвидени като част от общата система за наблюдение и контрол на плана. Ще се изложи и информация за начина на докладване по изискванията на чл. 30 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

XIII. Заключение

Въз основа на анализите и оценките на въздействието върху околната среда и човешкото здраве на проекта на плана, ще бъде направено заключение относно степента на очаквано въздействие на плана и нейното съответствие с целите и нормативната уредба по опазване на околната среда.

XIV. Източници на информация

В точката ще бъдат включени всички използвани източници на информация за изготвяне на доклада за екологична оценка.

XV. Нормативна база

Ще се ползва следната специфична нормативна база при извършването на екологичната оценка на ОУП на община Две могили:

- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;

- Закон за водите;
- Закон за горите;
- Закон за защита на растенията;
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за почвите;
- Закон за защита от шума в околната среда;
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за защитените територии;
- Закон за собствеността и ползването на земеделските земи;
- Закон за опазване на земеделските земи и Правилник за прилагането му;
- Закон за културното наследство;
- Закон за защита при бедствия;
- Закон за здравето;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Подзаконовни нормативни документи по опазване на околната среда, в т.ч. Наредби, Заповеди, Постановления;
- Европейски директиви (не са изброявани поименно, тъй като са транспонирани в националното законодателство).

XVI. Други източници на информация